

תנאי החתימה.

באוסטריה־אונגריה: לשנה: 10.50 קראָנען, לחצי שנה: 5.25 קראָנען, לרבע שנה: 2.70 קראָנען.

ברוסיה: לשנה: 4 רו״כ, לחצי שנה: 2 רו״כ, לרבע שנה: 1 רו״כ.

בשאר ארצות: באשכנז לשנה: 9 מארק, באנגליה לשנה: 8 שילינג, בשאר ארצות לשנה: 11 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 10 פרנק

ההותמים לשנה שלמה יקבלו בסוף השנה תשורה יפה חנם.
דמי החתימה יוכלו לשלם גם לשעורין: 2 רובל בעת החתימה, ושני הרובל הנותרים בראשית הרבע השני (ובשאר ארצות בכסף המדינה לפי הקורס).

מחיר כל נומר 10 קאפ׳, 25 העללער.

עם „הפדגוג“:

באוסטריה־אונגריה:
לשנה: 15.50 קראָנען, לחצי שנה: 7.75 קראָנען, לרבע שנה 3.90 קראָנען;

ברוסיה:
לשנה: 6 רו״כ, לחצי שנה: 3 רו״כ, לרבע שנה 1.50.

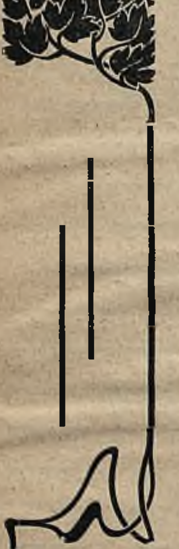
בשאר ארצות:
באשכנז לשנה: 13 מארק, באנגליה לשנה: 12 שיללינג, בשאר ארצות לשנה: 17 פרנק, בארץ ישראל לשנה: 16 פרנק.
בעד חלוף האדריסה 20 קאפ.

מחיר מודעות: בעד כל שורה קטנה פטיט 38 ה׳, 15 ק׳.

קרקוי, יום ד׳, ל׳ תשרי תרס״ד. **גליון ב־ג.** Krakau, 21 October (8 October) 1903.

תֹּכֶן: בסתו (שיר), שמואל בן ציון. — הענקים (אגדה), יהודה שטינברג. — בעולם הדמיון (מעשה לילדים), יהודה צבי לוין. — קרבן נח (ציור). — רביד האמת (אגדה). — מרדכי קרישבסקי. — מגדל בבל (ציור), (נ. דורה). — מעשה בבן מלך (אגדה), המשך, יעקב רבינוביץ. — ממראות ארץ ישראל, אשל אברהם אצל חברון, (ציור). — מלחמת אחים (פנטסיה), זלמן ברילובסקי. — מאגדות אנדרסון, בי החול, תרגם יהודה גרזובסקי. — ידיעות שונות. — מכתבים. — מודעות.

בַּ סְּ תָ ו.

גַּן לִי קָטֹן מוּל אָהֳלִי,
וּבַגַּן לִי עֲרוּגָה,
בַּעֲרוּגָה שָׁם צוֹמַחַת לִי
צִיצַת־פֶּרַח עֲנֻגָּה.

כָּל אַחֶיהָ, פִּרְחֵי הוֹד,
מֵתוּ יַחַד כְּבָר בֹּקֶר, —
הִיא בְּדָד אַךְ חַיָּה עוֹד
וּצְמֵאָה לְקֶרֶן־אוֹר.

וּבָדָד לָהּ בַּעֲרוּגָה,
בֵּין אַחֶיהָ אֻמְלָלִים,
הִיא עוֹמְדָה יָפָה־נוּגָה
וּמְבַכָּה שָׁם הַחֲלָלִים...

* *
*

גַּן לִי קָטֹן מוּל אָהֳלִי,
וּבַגַּן לִי בּוֹדֵד קֵן;
וּבַקֵּן שָׁם הוֹמֶה לִי
יוֹם וָלַיִל צִפּוֹר־חֵן.

כָּל אַחֶיהָ עָפוּ כְבָר
אֶל מְקוֹם שָׁם חֹם וָאוֹר;
שָׁם מֵעֵבֶר גַּיְא וָהָר —
וְהִיא יוֹשֶׁבֶת פֹּה בֹּקֶר.

ובדד עזובה כה
על קנה עומדת היא:
„מה לה פה ומי לה פה?"
ובבכי רועדת היא...

* * *

ועת ירומו עבי שחור
בפני־זעם על היקום,
ויחנקו כל קרן־אור,
מתנובה מתכלת רום,

וסערת־קר מתעוררה
מסביב על הר וגיא
ובילל מתגוררה
על כל צמח, על כל חי —

אל פרחי היא עפה אז
ובחמלה חובקת לו, —
הוא בוכה, בוכה דמם,
היא דמם נושקת לו...

שמואל בן ציון.

הענקים.

(אגדה).

א.

כאשר ברא אלהים את האדם — התפאר ביציר כפיו לפני השמים והארץ ויאמר: „הראיתם עוד יציר יפה כמהו בכל היצורים, אשר על פני האדמה?"

ויענו השמים ויאמרו: „אל אלהי כל בריות! בין כל יצוריך הנפלאים: ירח וכוכבים, שמשות ומעינות אורה — מה אנוש כי תתפאר בו?! לו נתת לנו רשות, בראנו אנחנו יציר טוב ממנו!"

והארץ אמרה: היציר זה, שאתה קורא לו „אדם", ימשל בי?! הזה ישלט בכל אוצרותי?! לו נתת לי רשות, כי אז בראתי יציר יפה הרבה־הרבה ממנו!"

ויאמר אלהים: „לכן הנני נותן לכם רשות לברא בריאות כטוב בעיניכם, ונראה מה רב כחכם!"

ויבראו השמים בריאה, שכלה מחשבה ורוח, אך גוף ותמונה לא יכלו לתת לבריאתם.

והארץ יצרה גוף יפה, שאין כמהו ליפי, אך נשמה וחיים לא יכלה להפיח באפיו.

ותתע בריאת השמים בין כוכבי מרום בלי סדר ובלי משטר; והיה אם חפצה לעוף אל כוכב אחד במערב — ותתקפץ אל הכוכב הצפוני; ויש אשר עמדה על הכוכב הצפוני, וחפצה לדלג בגבה השמים — ותדלג אל הציר הדרומי; כי לא ידעה כל גבול וסדר, ולא יכלה לשלט ברוחה.

ויש אשר חשבה מחשבה לעשות איזה דבר מן הדברים, אשר יעשו בשמים, והיה טרם תגמר את מחשבתה—וכבר עשתה את המעשה; ותהי תמיד מלאה חרטה, ותתע בין הכוכבים, ותהי להם למכשל על דרכם; ויקוצו הכוכבים מפניה.

ותמונת הארץ עמדה מבלי נע: יפי וחן שפוכים על פניה; עינים נוצצות ופקוחות מאד, כנכונות להביט; אזנים זקופות, כשומעות נפלאות; חטם ארוך ומכוון, כמריח בבשמים; פה פתוח מעט, כאילו עוד רגע, וידבר או ישיר שירה נעימה—אך חיים אין בקרבה! על כן לא תראה, לא תשמע, גם לא תריח ואף גם לא תפתח שפתיה, — ובכל לילה ולילה יצאו הכוכבים בשמים להביט אל יפיה, ויחכו גם לשמע הוד קולה; וכה עמדו עליה כל הלילה, עד שהאיר השחר—ויתבוששו הכוכבים על אשר התבוננו כל הלילה על תמונה אלמת, שאין בה גם אות חיים—ויחבאו.

ויהי בראות הכוכבים, כי הבריאה השובבה, בריאת השמים, מנתרת וקופצת כברק־רעמים, ומכשילה את הכוכבים הסובבים בדרכם — ויקצפו עליה; ויבעט בה „כוכב הדב" [1] וישליכנה ארצה.

ותבהל הבריאה השובבה, ותבא בתמונת הארץ להחבא שם.

ותחי התמונה ותתנועע; ותדע כי חיה היא; ותהי ליצור כאחד יצורי תבל. היציר ההוא הוא אבי כל הענקים והנפילים, אשר יצאו ממנו.

על כן גם קראו לו „נפיל"; כי מבין כוכבי מרום, נפל ארצה לחיות ולגוע כאחד מגרי אדמה.

[1] קבצת כוכבים ידועה הנקראת בשם „הדב הגדול".

וְעַל כֵּן גַּם קָרְאוּ לוֹ בְּנֵי הָאָרֶץ בְּשֵׁם „עֲנָק“; כִּי גָּבֹהַּ וָרָם הָיָה מְאֹד־מְאֹד, וְכָל מִי שֶׁרָאָה אֶת פָּנָיו מֵרָחוֹק, וְאָמַר בְּלִבּוֹ: „אֵין זֶה, כִּי אִם עֲנָק וַעֲדִי הוּא זֶה לְצַוַּאר הַשֶּׁמֶשׁ“.

וְאָמְנָם, יֵשׁ גַּם אֲשֶׁר נוֹאֲלוּ הָאֲנָשִׁים וְאָמְרוּ: „הַשֶּׁמֶשׁ וְכָל כּוֹכְבֵי מָרוֹם אַךְ חֲרוּז פְּנִינִים הֵם — לְצַוַּאר הַנְּפִיל הַזֶּה!“

וְאוּלָם בֵּין כּוֹכְבֵי מָרוֹם קָרְאוּ לַעֲנָק וּלְבָנָיו, אֲשֶׁר נוֹלְדוּ לוֹ אַחֲרֵי כֵן, — „רְפָאִים“ לֵאמֹר: „בֵּין הָרְפָאִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ יִשְׁכְּבוּ גַּם הֵם; גְּדוֹלִים וְרָמִים הֵם, אַךְ מוֹת יָמוּתוּ כְּאַחַד הָאָדָם!“

וַיְהִי הָעֲנָק סָכָל מְאֹד, אַךְ כֹּחַ רַב הָיָה לוֹ, לִבּוֹ מָלֵא תַאֲוָה וְעֵינָיו רָמוּ, וַיַּבֵּט תָּמִיד הַשָּׁמָיְמָה.

אַךְ גַּם רַךְ לֵבָב וּשְׁפַל נֶפֶשׁ הָיָה, כִּי מִן הָאֲדָמָה הַשְּׁפֵלָה נוֹצָר.

וַיִּשָּׂא לוֹ הָעֲנָק הַקַּדְמוֹנִי נָשִׁים מִבְּנוֹת הָאָרֶץ וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבְנֵי בָנִים; וַיָּחֵלּוּ לְהָצִיק לִבְנֵי הָאָדָם, כִּי גָבְרוּ מֵהֶם הָעֲנָקִים, וְהַגָּדוֹל בִּבְנֵי הָאָדָם הָיָה כֶּחָגָב לִפְנֵי קְטַן הָעֲנָקִים.

וְאוּלָם לֹא בְכֹחַ וְלֹא בְחַיִל יִגְבַּר אִישׁ, כִּי אִם בְּשֵׂכֶל וּבִינָה, אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים לָאָדָם, וַאֲשֶׁר לֹא נָתְנוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ לִיצִירָם הַגֵּאֶה.

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הֵחֵל הָאָדָם לָרֹב עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, וַיַּקְדִּישׁוּ כְּפַעַם בְּפַעַם מִלְחָמָה עַל הָעֲנָקִים; וַיַּאַרְכוּ יְמֵי הַמִּלְחָמָה עַד דּוֹר הַמַּבּוּל, וְגַם אַחֲרֵי הֱיוֹת הַמַּבּוּל עַל הָאָרֶץ; כִּי נִמְלְטוּ עֲנָקִים רַבִּים מִמֵּי הַמַּבּוּל, יַעַן כִּי גְּבֹהִים הָיוּ מְאֹד; וּבְעָמְדָם עַל הָרֵי אֲרָרָט, הִגִּיעוּ הַמַּיִם רַק עַד טַבּוּרָם.

ב.

וַיַּעַבְרוּ יָמִים רַבִּים, כַּעֲשָׂרָה דוֹרוֹת אַחַר הַמַּבּוּל, וְעַל פִּי חֶשְׁבּוֹן הָעֲנָקִים — עֶשֶׂר שָׁנִים, כִּי אֶת אֲשֶׁר קָרְאוּ בְּנֵי הָאָדָם „דּוֹר“, קָרְאוּ הָעֲנָקִים — „שָׁנָה“, יַעַן כִּי הֶאֱרִיכוּ יָמִים מְאֹד, וַיָּמֹדּוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּדוֹרוֹת וּבְיוֹבְלוֹת.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּלֶךְ אֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם — חֶבְרוֹנָה, וַיִּפְגְּשֵׁהוּ „שֵׁשַׁי“ הָעֲנָק בַּיַּעַר. וַיִּבָּהֵל אֱלִיעֶזֶר מִפָּנָיו, כִּי לֹא רָאָה עוֹד עֲנָקִים בְּעֵינָיו עַד הַיּוֹם הַהוּא; וְרַק שָׁמַע אֶת הַזְּקֵנִים מְסַפְּרִים עַל אוֹדוֹתָם -- וַיֹּאמֶר אֶל לִבּוֹ: „אִם לֹא עַמּוּד אָבָק — זֶה, וְאִם לֹא הַר־תֹּעֶה הוּא בַּשָּׂדֶה, כִּי עַתָּה בְּלִי סָפֵק הוּא הוּא הָעֲנָק, אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי אֶת שִׁמְעוֹ“. וַיַּעֲמֹד מֵרָחוֹק.

וְהָעֲנָק גַּם הוּא עָמַד מִשְׁתּוֹמֵם, כִּי מִשּׁוֹכְנֵי הַיַּעַר הָיָה, וְלֹא רָאָה פְּנֵי אָדָם מֵעוֹדוֹ; וְרַק אֶת שִׁמְעוֹ שָׁמַע מִפִּי הַנְּפִילִים. וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: „אִם לֹא חָגָב גָּדוֹל הוּא הַיְצִיר הַקָּטָן הַזֶּה, אָז הִיא צִפֹּרֶת כְּרָמִים; וְאִם לֹא צִפֹּרֶת כְּרָמִים אָז הוּא „הָאָדָם“, אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי אֶת שְׁמוֹ“.

וַיִּבָּהֵל מִפְּנֵי אֱלִיעֶזֶר, וַיֹּאמֶר לָנוּס, כִּי מוּג־לֵב הָיָה, כְּכָל אֶחָיו הָעֲנָקִים, אֲשֶׁר יֵחַתּוּ לְקוֹל עָלֶה נִדָּף; אַךְ גַּאֲוָתוֹ לֹא נָתְנָה אוֹתוֹ לָנוּס. וּבִרְאוֹתוֹ כִּי גַם אֱלִיעֶזֶר נִבְעַת וְנָכוֹן לְהִמָּלֵט עַל נַפְשׁוֹ, אָמַר: „אֵין זֶה, כִּי אִם חַלָּשׁ הוּא, וְאוֹתִי הוּא יָרֵא. הָבָה אֶרְדֹּף אַחֲרָיו!“ וַיִּפְסַע פְּסִיעָה קְצָרָה, עָקֵב בְּצַד אֲגֻדָּל, וּכְבָר הֶעֱבִיר אֶת אֱלִיעֶזֶר, וַיָּשָׁב מְעַט אָחוֹר, וַיָּשֶׁת אֶת כַּפּוֹ הַגְּדוֹלָה עַל הָאָדָם הַקָּטָן הַזֶּה. אַךְ אֱלִיעֶזֶר נֶחֱלַץ מִבֵּין אֶצְבְּעוֹתָיו, וַיַּעֲמֹד עַל פִּסַּת יַד הָעֲנָק.

וַיִּקָּחֵהוּ הַנְּפִיל וַיְשִׂימֵהוּ בְּחֵיקוֹ; וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הֵצִיק לוֹ הָרָעָב, וַיַּחְפֹּץ לְאָכְלוֹ חַיִּים. אַךְ בְּטֶרֶם אֲכָלָהוּ שְׁאָלוֹ: „אֱמָר־נָא לִי! מִי אָתָּה? הֶחָגָב בַּדְּשָׁאִים, אוֹ צִפֹּרֶת בַּכְּרָמִים, אוֹ הָאָדָם, אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי?“

וַיִּתְאוֹשֵׁשׁ אֱלִיעֶזֶר וַיֹּאמֶר אֶל לִבּוֹ: „הָבָה אֲנַסֶּה דָּבָר אֵלָיו, אוּלַי תַּעֲמֹד לִי עָרְמָתִי לְהִנָּצֵל מִיַּד הַפֶּרֶא הַזֶּה.“ — וַיַּעַן וַיֹּאמַר:

„אֲנִי דְבוֹרָה —
בּוֹרְאָה אוֹרָה
וּמִפְּרָחִים — מֵכֶּם —
דְּבַשׁ וָעֶכֶם
לְעֵינֵי — אֲנָשִׁים,
אֶאֱסֹף לָאֶפְרָתִים!“

— טוֹב — טוֹב, אָמַר שֵׁשַׁי, וּבְדַבְּרוֹ הִכָּה בִּלְשׁוֹנוֹ עַל שִׁנָּיו וּבְשָׂפָה עַל שָׂפָה, וַיְהִי כְּהוֹלֵם בְּפַטִּישׁ עַל הַסַּדָּן — וְאַיֵּה אֵפוֹא דִּבְשֵׁךְ אֲשֶׁר אָמַרְתְּ? הֲלֹא אֲנִי־עֲנָק אֶפְרָתִי!

— בֹּא עִמָּדִי אֶל כַּוֶּרֶתִי, וְאֶרְדֶּה אֶת הַדְּבַשׁ אֶל תּוֹךְ פִּיךָ! — עָנָה אֱלִיעֶזֶר, וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם. וְלֹא רָחוֹק מִן הַמָּקוֹם הַהוּא הָיָה לֶאֱלִיעֶזֶר כַּוָּרוֹת רַבּוֹת, אֲשֶׁר רָדָה מִשָּׁם דְּבַשׁ לְכַלְכֵּל אֶת בֵּית אַבְרָהָם אֲדֹנָיו; וַיּוֹבֶל אֶת הָעֲנָק שָׁמָּה וַיֹּאמַר:

— הִנֵּה כַּוְּרוֹתַי, עֲנָק אֶפְרָתִי!

— טוֹב, טוֹב, — אָמַר הָעֲנָק, — אֲבָל אֵיכָכָה אוֹצִיא אֶת דִּבְשֵׁךְ וְהַכַּוֶּרֶת צָרָה?

וַיַּעַן אֱלִיעֶזֶר וַיֹּאמַר: הָעֲבָדִים יוֹרְדִים אֶל תּוֹכָהּ וְאוֹכְלִים; וְאוּלָם הָאֶפְרָתִים מוֹאֲסִים לָקַחַת בְּיָדָם אֶת הַדְּבַשׁ הַנּוֹזֵל, עַל כֵּן יִשְׁכְּבוּ אַרְצָה, וְיִפְעֲרוּ אֶת פִּיהֶם, וְהַדְּבוֹרִים בָּאוֹת וְרוֹדוֹת אֶת הַדְּבַשׁ אֶל תּוֹךְ לוֹעָם.

וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הָעֲנָק, וַיִּשְׁכַּב אַרְצָה; וַיִּקְרָא: „הָבוּ, דְּבוֹרִים, דְּבַשׁ לְפִי!“

וַיֹּאמֶר אֱלִיעֶזֶר: „אֲבָל, אַלּוּף־עֲנָק! אִם אֶפְרָתִי אַתָּה, אַיֵּה טַבְּעוֹתֶיךָ עַל יָדֶיךָ וְעַל רַגְלֶיךָ? הֲלֹא כֹה יָשִׂימוּ הָאֶפְרָתִים טַבָּעוֹת עַל יְדֵיהֶם וַעֲנָקִים נִכְבָּדִים יָשִׂימוּ גַּם עַל רַגְלֵיהֶם טַבָּעוֹת לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת. אֵין זֹאת כִּי לֹא אֶפְרָתִי אַתָּה!“

וַיֵּאוֹת הָעֲנָק לְדִבְרֵי אֱלִיעֶזֶר, וַיָּשֶׂם עֶבֶד אַבְרָהָם שַׁלְשְׁלָאוֹת שֶׁל בַּרְזֶל עַל רַגְלָיו, וַיְרַתְּקֵן לִשְׁנֵי עֵצִים אֵיתָנִים

ועל ידיו שם שתי שלשלאות, וירתקן לשני העצים אשר למול הראשונים — ממראשותיו.

— עתה מה שמך, אפרתי? — שאל אליעזר.

— שמי ששי — ענה ויך בלשונו על חניכיו[1], ובשפה על שפתו, ויהי כמכה בפטיש.

— לא ששי יקרא עוד שמך — אמר אליעזר — כי אם: „נפיל־אויל, כברזל מטיל[2], וסכל מכסיל", והיה זה לך לכבוד ולתפארת כאחד האפרתים בעל שמות רבים. עתה פתח פיך!

ויפער הענק את בית־בלעו העמק. ויחרד אליעזר למאד, ויחשב כי פערה האדמה פיה, לבלעו חיים; אך התאושש, ויקח שתי כורות ויהפכן אל פיהו.

ותרגזנה הדבורים בקניהן, ותצאנה ותעקצנה את עיניו, ותעקצנה את לשונו, את חניכיו ואת חכו עד עמק גרונו.

ויצעק הענק צעקה גדולה, ויאמץ את כחו לקום על רגליו; ואמנם עקר עץ אחד משרש, אבל את שלשת העצים לא יכול לעקר, ויפל ארצה, ויצעק בכל כחו: „הוי, לשוני! הוי, שפתי! הוי! מי זה כבה פתאם את אור העולם?!"

וישמעו יתר הענקים את קולו, ויתאספו כלם היערה; ויחרד אליעזר מאד ויאמר: „עתה יקרעוני הפראים לגזרים!" אך התאושש ויאמר: „הבה אסובב גם אותם בערמה!" וירץ לקראתם ויקרא:

„מדוע זה אחרתם כה לבא? ואני רץ לחפש אתכם זה שעתים! הן באה דבורה קטנה, ותנקר את עיני ששי!"

— ומי אתה? — שאלו הענקים.

— אני — ענה אליעזר: אני זבוב, קורא לריב, מיטיב לעוף, ונפת צוף אכל לרב!

— שקר אתה דובר, — קראו הענקים — אתה עורת את עיניו!

אך ששי שמע את דברי אליעזר, ויען ויאמר:

„כן אלוף־זבוב מדבר! דבורה בוראה אורה עורתני! אני חפצתי לאכלה, והיא רמתני, ותסמא את עיני! הנשמע עוד עול כזה?

— ואיה הדבורה? — שאלו הענקים.

— שמרו אתם את הדרכים — אמר אליעזר — ואני אלך לבקשה! ויציגם איש־איש על מקומו ויקרא: „הביטו בשבע עינים לארבע רוחות השמים, בל תנוס הדבורה מזה! אך את מקומכם אל תעזבו!

ויבא אליעזר ביער, ויאסף ענפים יבשים, ויך אבן על אבן, ויוצא אש ויבער בענפים ותעל שלהבת גדולה. ויקרב אל הענקים ויאמר בלחש: „הנה דבורה בוראה אורה קופצת ומעופפת. קרבו אתם אליה, כי ירא אנכי.

ויחרדו הענקים, כי לא ידעו עוד את האש מיום היותם, בלתי אם את הברק ברעמים ואת השמש — בשמים, וייראו מגשת אליו.

ואולם גאות לבבם לא נתנתם להגיד, כי יראים הם ויאמרו:

„נעזבה נא את השובבה הנבזה, כי לא לכבוד לענקים להלחם ביציר שובב כזה!"

וינוסו מפני האש; ואולם גם את אליעזר לקחו עמם, ויאמרו לאכלו חיים. אך אליעזר הניא אותם לאמר: „איככה תחלקו את שלל בשרי ביניכם, ואני קטן מאד, ואתם רבים מאד. הנה אנכי הרה ללדת, חכו לי תשעה ירחים, ואלדה תאומים, ואז תמצאו די שלל בי ובילדי, אשר אלד!"

ויאמרו הענקים: „כן אלוף־זבוב מדבר!" ויוסיפו ללכת; ויהי בלכתם, ויאמר אליעזר: הן ענקים אפרתים אתם! ואיככה זה יעז השמש עז־הפנים לשלח את שביביו אל תוך עיניכם? והרוח השובב — איכה לא יבוש לדבר בקול רם באזניכם?! בי־אדני! הן קשר הוא קושר עליכם! הכי לא תשמעו אותו מתלחש עליכם עם ענפי העצים!

— כן, אלוף־זבוב דבר — אמרו הענקים — ומה נעשה לעזי הפנים ההם?

— באו — אמר אליעזר — ותליתי על מצחכם ציץ, ויכיר השמש, כי ענקים אתם; ובאזניכם אשים נזמים; וידעו הרוחות, כי אפרתים אתם, וישימו לכם כבוד!

ויאותו לו הענקים. וישם אליעזר עורות קפוד על עיניהם ואת אזניהם סתם במוכין, ולא יספו לשמע את קול הרוחות, וגם השמש לא שלח עוד את שביביו אל תוך עיניהם.

וינהגם אליעזר הלך ורחוק מן היער ובכל עת, אשר אמרו לאכלו, הניא אותם ואמר: „חכו נא מעט, אלדה בנים, ואכלתם אותנו לשבע".

ויוסיפו ללכת עד באם קרוב לאהלי אברם ומקנהו. והיום ההוא — יום בהיר בשחקים; אך מפלשי עבים גדולים וקטנים, נראו כתועים ומרחפים באויר השמים.

ויגל אליעזר את עיניהם ויאמר: „שורו נא, ענקים־חזקים, נפילים אוילים! שם באויר השמים — מגדל רם ונשא מאד! הרואים אתם?

— אבל הן עבים הם אלה אשר אמרת, תמהו הענקים — ולא מגדל.

— לא, כי מגדל הוא! הנה שתי ארבות יוצאות מעל גגו — התראו ראה? והנה שם ארבעה חלונות מכסים בוילונות וביניהם פתח פתוח פנימה — התראו ראה?

---

[1] חניכים — בשר השנים. [2] מוט.

והנה עלמה נשקפת בעד החלון, מציצה[1]) מבעד תלתלי ראשה השחורים, והיא קורצת אליכם – הראה תראו? והנה שם עדרי צאן מפזרים לכל רוח, והרועה שכב פרקדן[2]) ומקטרתו בפיו – הראה תראו?

— כן, כן אלוף זבוב! רואים אנחנו! אבל איך זה נבא שמה, והמגדל גבה מאתנו?"

— אנכי אעלכם עלה בשלשלאות – אמר אליעזר; ויבא אל תוך אהלי אברם, ויוצא משם שלשלאות לרב. ויאסרם – יד ענק לרגל נפיל, ויד נפיל לרגל ענק; ויהדקם היטב, ולא יכלו עוד לפסע גם פסיעה דקה; כי נכשלו איש ברעהו – אז אמר אליעזר להרגם, אך אברם הניאו ויאמר: למה תשפך דם חנם? ולמה תאבד בידים כח רב כזה? טוב להחיותם ולהוציא מהם תועלת לעצמם ולעולם!"

ויקצץ אברם את צפרניהם, ויתקן מכל צפרן וצפרן את ומחרשה; ויתן לאיש איש מהם את מן האתים ושני שקים זרע, ויצום כי יחפרו עמק באדמה לטמן שם את הזרע ולכסותו בעפר; ואך כלו את מלאכתם צום לשוב ולהוציא את הזרע מן הארץ.

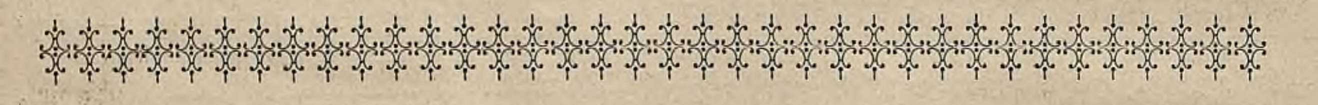
כה עבדו שבע שנים, עד אשר תש כחם, ויהיו כאחד האדם.—

(סוף יבא).

יהודה שטנברג.

[1]) מביטה.

[2]) על גבו.

בעולם הדמיון.

(מעשה לילדים.)

א.

בעיר פתורה ישב קוסם זקן, אשר הפליא את לבב כל העם בקסמיו. וירא איש אחד מאנשי העיר את הנפלאות אשר הקוסם עושה, ויקנא בו ויאמר: מי יתן והייתי אנכי קוסם כמהו, ויכלתי אנכי לפעל נפלאות כמהו. וילך האיש אל ביתו ולא יכל לאכל כל היום, וישכב לישן בלילה ולא יכל לישן כל הלילה, וישכם בבקר לעבודתו ולא יכל לפנות אל כל עבודה; כי לבו סוער, מתאוה אל מעשה הקסמים תאוה עזה מאד. ויהי לעת הצהרים, וילך האיש אל הקוסם ויאמר: שלום לך, אדני הקוסם! חשקה נפשי להיות קוסם כמוך, אעבדך שבע שנים ולמדני את חכמת קסמיך. ויאמר אליו הקוסם: מה שמך? ויאמר: שמוע בן זכור.

ויקם הקוסם וילך בבית אחת הנה ואחת הנה, מחליק את זקנו ומדבר אל לבו: „שמוע בן זכור מבקש להיות קוסם; היוכל שמוע בן זכור להיות קוסם? הבה, אבחן את שמוע בן זכור, אם יוכל אלמדהו ויהיה". ויפן הקוסם אל שמוע בן זכור ויאמר אליו: שמע נא, שמוע בן זכור! שבע שנים תעבדני ושבע שנים אבחנך: אם שבע שנים תשמור מצותי אל נכון, ולא תט ימין ושמאל כחוט השערה, וגם לא תשאלני על מצותי כל שאלה, אז תוכל והיית קוסם כמוני. שב עתה אל השלחן וסעד לבך פת לחם, ואחר האכל אצוך דבר, וראיתי התשמר מצותי אם לא. וישב שמוע בן זכור אל השלחן, ויאכל ויסעד לבו, ואחר האכל צוהו הקוסם לאמר:

— לך רד אל המרתף[1]) אשר תחת רצפת ביתי. שם תראה בקיר המרתף דלת אחת סגורה, ופתחת את הדלת, ונפתח לך בקיר המרתף פתח ויצאת בו; והתהלכת מעבר לקיר הנה והנה זמן חצי שעה אחת, ומקץ חצי שעה אחת תשוב אלי. אך זכר את אשר אני אומר לך: חצי שעה אחת! לא פחות ולא יותר. שמר מצותי ואל תט כחוט השערה: הנה השעון שעל קיר הבית מורה עתה שתי שעות אחר הצהרים; והיה בחצי השעה השלישית, תשוב אלי, לא תקדים ולא תאחר רגע.

כשמע שמוע בן זכור את המצוה הזאת, ויבהל ויאמר בלבו: אהה! איכה אעשה? הן שעון אין בידי להביט בו: האוכל בלי שעון להעריך אל נכון מדת חצי שעה אחת? ויבקש לשאל זאת את הקוסם, אך ירא, כי העד העיד בו הקוסם לבלתי שאלו על מצותיו כל שאלה. וימהר שמוע בן זכור, וירד אל המרתף, וברדתו החל לספר בפיו מספרים: אחד, שנים, שלשה, ארבעה, וכן הלאה. ויאמר בלבו: ככה אספר שלשים פעמים ששים; כל מספר יאריך בפי זמן שניה (סקונדה) אחת, וששים

[1]) מערה בנויה תחת הרצפה לאוצר.

מִסְפָּרִים יַאֲרִיכוּ שִׁשִּׁים שְׁנִיּוֹת, שֶׁהֵן דַּק (מִינוּטָה) אֶחָד; וּכְהַקִּיפִי לִסְפֹּר שִׁשִּׁים מִסְפָּרִים שְׁלֹשִׁים פְּעָמִים, וְיָדַעְתִּי כִּי הִנֵּה זֶה תַּמּוּ שְׁלֹשִׁים דַּק, שֶׁהֵם חֲצִי שָׁעָה אֶחָת, וְאָז אָשׁוּב. אַךְ יָגֹרְתִּי פֶּן לֹא אֵדַע לְהַאֲרִיךְ כָּל מִסְפָּר וּמִסְפָּר זְמַן שְׁנִיָּה אַחַת בְּמִדָּה נְכוֹנָה, וְיָצָא הַחֶשְׁבּוֹן מְעֻקָּל. אֲבָל יְהִי מָה! עֵצָה טוֹבָה מִזֹּאת לֹא יָדַעְתִּי. לַיְיָ הַיְשׁוּעָה!

ב.

וַיֵּרֶד שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר אֶל הַמַּרְתֵּף, וְהַמַּרְתֵּף עָמֹק וְאָפֵל מְאֹד. וַיְלַטֵּשׁ שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר אֶת עֵינָיו הֵיטֵב וַיְחַפֵּשׂ סְבִיבוֹתָיו, וּבִכְבֵדוּת מָצָא אֶת הַדֶּלֶת אֲשֶׁר אָמַר הַקּוֹסֵם, וַיְהִי הוּא צוֹעֵד וְהוֹלֵךְ אֶל הַדֶּלֶת וּבְפִיו יְסַפֵּר מִסְפָּרָיו: חֲמִשִּׁים וּשְׁמוֹנֶה, חֲמִשִּׁים וְתִשְׁעָה, שִׁשִּׁים! (פַּעַם אֶחָת! וַיָּכֹף אֶצְבַּע אַחַת לְזִכָּרוֹן, וַיָּחֶל לִסְפֹּר שֵׁנִית) אֶחָד, שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה — וּבָרֶגַע הַזֶּה פָּתַח אֶת הַדֶּלֶת וַיֵּצֵא.

כְּפָתְחוֹ אֶת הַדֶּלֶת, וְהִנֵּה — מַה זֶּה הוּא רוֹאֶה? פִּלְאֵי פְּלָאִים. וּמֵרֹב תִּמָּהוֹן שָׁכַח לִסְפֹּר מִסְפָּרָיו הָלְאָה עוֹד.

כִּי כְּפָתְחוֹ אֶת הַדֶּלֶת, נִגְלוּ לְעֵינָיו מֵעֵבֶר לְקִיר הַמַּרְתֵּף שָׁמַיִם חֲדָשִׁים וָאָרֶץ חֲדָשָׁה: חֶלְקַת שָׂדֶה רַחֲבַת יָדַיִם, נְחָלִים יִבְלֵי מַיִם וּנְאוֹת דֶּשֶׁא וָאָחוּ. שָׁם יִרְעוּ עֶדְרֵי צֹאן וּבָקָר וְלַהֲקוֹת צִפֳּרִים מְעוֹפְפוֹת עֲלֵיהֶם מִמַּעַל. מִשָּׁם וָהָלְאָה יַעַר גָּדוֹל מְכַסֶּה אֶת כָּל פְּאַת הָרָקִיעַ מִנֶּגֶב צָפוֹנָה. וַיַּרְא שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר. וַיַּעֲמֹד נִבְהָל וּמִשְׁתּוֹמֵם: מַה זֹּאת? אֵיפֹה בָּאתִי הֲלוֹם? הֲלֹא אָנֹכִי הָיִיתִי תַּחַת רִצְפַּת בֵּית הַקּוֹסֵם, עָמֹק בְּתוֹךְ מַעֲבֵה הָאֲדָמָה; וְאֵיךְ הוֹפִיעוּ הַשָּׁמַיִם וּנְאוֹת הַשָּׂדֶה הָאֵלֶּה הֲלוֹם? פִּלְאֵי פְלָאִים! אַךְ הֵן זֹאת לֹא תוּכַל הֱיוֹת: הָבָה אֶהֱפֹךְ פָּנַי וְאַבִּיטָה אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יָצָאתִי מִשָּׁם וְאֶרְאֶה, הֲיַעַמְדוּ יַחַד עֹמֶק הַמַּרְתֵּף, עִם חֶלְקַת הַשָּׂדֶה הַפְּתוּחָה וְהָרְחָבָה הַזֹּאת? הֲלֹא יַכְזִיבוּ שְׁנֵי הַמַּרְאוֹת הָאֵלֶּה זֶה אֶת זֶה!

הוּא הָפַךְ פָּנָיו וַיַּבֵּט, וְהִנֵּה אֵין אַחֲרָיו מְאוּמָה: אֵין מַרְתֵּף וְאֵין בַּיִת וְאֵין עִיר. הַכֹּל חָלַף וְאֵינֶנּוּ! רַק חֶלְקָה רְחָבָה נְטוּשָׁה סְבִיבוֹתָיו יָמָּה וָקֵדְמָה וְצָפוֹנָה וָנֶגְבָּה עַד אַפְסֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, הַנּוֹשֵׁק בִּשְׂפָתָיו אֶת שְׂפַת כָּל חוּג הָאָרֶץ סָבִיב; וְאַף מֵהָעֵבֶר מִזֶּה יִתְמֹךְ הַיַּעַר אֶת כֶּתֶף הָרָקִיעַ וִיכַסֶּה אֶת כְּנַף הָאָרֶץ שָׁם. וַיַּבֵּט שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר וַיִּשְׁתּוֹמֵם וַיִּתְבּוֹנֵן וְלֹא יָדַע מַה לַּחְשֹׁב עוֹד.

רְגָעִים אֲחָדִים עָמַד מִשְׁתּוֹמֵם עַל הַמַּרְאֶה. אַחֲרֵי כֵן הֵחֵל לִדְאֹג לְנַפְשׁוֹ וַיֹּאמַר: מָה אֶעֱשֶׂה עַתָּה? אֶל בֵּית הַקּוֹסֵם הֵן לֹא אָשׁוּב, כִּי בֵּית הַקּוֹסֵם נָמַס וַיְהִי לְאֶפֶס, וְגַם כָּל הָעִיר פְּתוֹרָה נָמַסָּה וְאֵינֶנָּה בְּתֵבֵל עוֹד; וְעַתָּה אָנָה אֶפְנֶה פֹה? הָבָה אֵלְכָה אֶל מִרְעֵה עֶדְרֵי הַצֹּאן וְהַבָּקָר אֲשֶׁר אֲנִי רוֹאֶה מִנֶּגֶד, וְאֶשְׁאַל שָׁם אֶת הָרוֹעִים וְיַגִּידוּ לִי, מָה הָאָרֶץ הַזֹּאת, וּמָה הֶעָרִים אֲשֶׁר בִּגְבוּלוֹתֶיהָ וְהָעָם אֲשֶׁר עָלֶיהָ, לְמַעַן אֵדַע אֵיךְ לִבְחֹר דַּרְכִּי בָּאָרֶץ הַנָּכְרִיָּה הַזֹּאת. וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ, וַיָּבוֹא עַד מְקוֹם הָעֲדָרִים, וְהִנֵּה הָרוֹעִים יְשֵׁנִים, וְלֹא יָכוֹל שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר לַהֲעִירָם בְּכָל מַאֲמַצֵּי כֹחַ. וַיֶּחְדַּל מֵהֶם וַיֵּלֶךְ הָלְאָה בַּמְסִלָּה הַהוֹלֶכֶת אֶל הַיָּעַר. וַיָּבוֹא בַּיַּעַר, וַיֵּלֶךְ בְּתוֹךְ הַיַּעַר שָׁעָה וּשְׁתַּיִם וְשָׁלֹשׁ וְאַרְבַּע, עַד אֲשֶׁר פָּנָה הַיּוֹם וַיֵּאָת לָיְלָה, וּבְחֶשְׁכַת הַלַּיְלָה נָטָה מִן הַמְסִלָּה, וַיִּתַע בַּיַּעַר עַד חֲצִי הַלַּיְלָה, עַד אֲשֶׁר עָיֵף מְאֹד, וַיִּשְׁכַּב עַל הָאָרֶץ וַיִּישָׁן.

וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה אִישׁ זָקֵן נִצָּב עָלָיו וַיֹּאמַר: אֲנִי שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר בֶּן אֵיתָן, אֲנִי זְקֵנְךָ אֲבִי אֲבִי אָבִיךָ, אֲשֶׁר בִּשְׁמִי נִקְרֵאתָ „שָׁמוּעַ", וּבְשֵׁם אָבִי נִקְרָא אָבִיךָ „זַכּוּר", וְגַם אֲבִי אָבִיךָ נִקְרָא בְּשֵׁם אֲבִי אָבִי אֵיתָן; בָּאתִי עַתָּה אֵלֶיךָ לְהַצִּילְךָ מִצָּרָה קְרוֹבָה. דַּע כִּי בְּסַכָּנָה גְדוֹלָה אָתָּה: הַיַּעַר הַזֶּה אֲשֶׁר בָּאתָ בּוֹ הוּא מָלֵא שׁוֹדְדִים גְּדוּדֵי מְרַצְּחִים פֶּה לָפֶה. אִם אַתָּה תֵּלֵךְ מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה אֶל הַיָּמִין אוֹ אֶל הַשְּׂמֹאל אוֹ אֶל צַד מַרְגְּלוֹתֶיךָ, תִּפּוֹל בְּיַד הַשּׁוֹדְדִים וְהִכּוּךָ נָפֶשׁ, לָכֵן הִשָּׁמֶר לְךָ, וּבְקוּמְךָ מִמִּשְׁכָּבְךָ בַּבֹּקֶר, תִּפְנֶה וְהָלַכְתָּ יָשָׁר אֶל צַד מְרַאֲשׁוֹתֶיךָ; יָשָׁר יָשָׁר תֵּלֵךְ, עַל קוֹצִים, עַל בַּרְקָנִים, עַל טִיט, עַל אַגְמֵי מַיִם; אַל תָּשֶׁת לִבְּךָ, אַךְ יָשָׁר תֵּלֵךְ וְלֹא תֵט יָמִין וּשְׂמֹאל; אָז תַּעֲבוֹר אֶת הַיַּעַר בְּשָׁלוֹם וְתִנָּצֵל נַפְשֶׁךָ. וְאוּלָם עַד אוֹר הַבֹּקֶר שְׁכַב פֹּה דוֹמֵם עַל מִשְׁכָּבְךָ, לֹא תָקוּם, לֹא תַשְׁמִיעַ קוֹלְךָ וְלֹא תִתְהַפֵּךְ מִצִּדְּךָ אֶל צִדְּךָ עַד אֲשֶׁר תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ עַל הָאָרֶץ אוֹר גָּדוֹל, זְכֹר זֹאת, שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר בֶּן אֵיתָן בֶּן שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר בֶּן אֵיתָן! אֲנִי שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר בֶּן אֵיתָן, זְקֵנְךָ אֲבִי אֲבִי אָבִיךָ, הִזְהַרְתִּיךָ, הִשָּׁמֵר עַל נַפְשֶׁךָ!

ג.

וַיִּיקַץ שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר מִשְּׁנָתוֹ, וַיֶּחֱרַד חֲרָדָה גְדוֹלָה וַיִּשְׁכַּב וַיִּדֹּם כָּאֶבֶן, לֹא נָע וְלֹא זָע; כִּי יָרֵא מִפְּנֵי הַשּׁוֹדְדִים אֲשֶׁר הֻגַּד לוֹ בַּחֲלוֹם. לְמִצְעָר פָּקַח אֶת עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה הַשַּׁחַר עוֹלֶה וְשִׁכְבַת הַטַּל פְּרוּשָׂה עַל סִבְכֵי הַיָּעַר. וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ: הִנֵּה קָרוֹב הַבֹּקֶר לִהְיוֹת; אֶשְׁכַּב עַד אֲשֶׁר יָאִיר הַבֹּקֶר אוֹר גָּדוֹל, כַּאֲשֶׁר הִזְהִירַנִי זְקֵנִי. אַךְ אוֹי לִי אִם אֶשְׁתַּעֵל אוֹ אֲזוֹרֵר אוֹ אִם אַשְׁמִיעַ קוֹל נְשִׁימָתִי; הֵן הַשּׁוֹדְדִים קְרוֹבִים פֹּה מִימִינִי וּמִשְּׂמֹאלִי, וּכְמְעַט שֶׁיִּשְׁמְעוּ וְנָפְלוּ עָלַי וְהִכּוּנִי נָפֶשׁ. וַיְהִי שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר שׁוֹכֵב דּוּמָם וְלִבּוֹ יֶהֱגֶה אֵימָה, וְהוּא מַקְשִׁיב בַּחֲרָדָה לְכָל קוֹל עָלֶה נִדָּף. כַּחֲצִי שָׁעָה הִקְשִׁיב רַב קֶשֶׁב, וְלֹא שָׁמַע כָּל דָּבָר רָע. מְעַט מְעַט הֵקִיצוּ הַצִּפֳּרִים בְּקִנֵּיהֶן וַיָּחֵלּוּ לְהַרְנִין מוֹצָאֵי בֹקֶר. וַיֶּעֱרַב הַקּוֹל לְאָזְנוֹ, וַיָּחֶל לְהַשְׁקִיט מִפַּחַד לִבּוֹ, וְתִקְוָתוֹ סְמָכַתְהוּ לֵאמֹר: עוֹד מְעַט וְהֵאִיר הַבֹּקֶר, אָז אָקוּם וְהָלַכְתִּי אֶל צַד מְרַאֲשׁוֹתַי יָשָׁר כַּאֲשֶׁר אָמַר לִי זְקֵנִי וְלֹא אִירָא רָע עוֹד. פִּתְאוֹם שָׁמְעָה אָזְנוֹ קוֹל אָדָם, וַתִּרְגַּז בִּטְנוֹ. הַקּוֹל בָּא מִצַּד יְמִינוֹ, לֹא רָחוֹק מִמְּקוֹם מִשְׁכָּבוֹ. שָׁם יָעִיר אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ מִשְּׁנָתוֹ לֵאמֹר:

הָקִיצָה, לוֹטָן, מַרְגִּיז אֶרֶץ! אֲנִי צִבְעוֹן בַּעַל הַמַּאֲכֶלֶת, בָּאתִי לַהֲעִירְךָ מִשְּׁנָתְךָ. קוּמָה וְנֵלְכָה אֶל הַמָּקוֹם, שֶׁשָּׁם יֶאֶרְבוּ כֻּלָּהֶן וְזַעֲנַן וַעֲקָן. עוֹד מְעַט וְהֵאִיר הַבֹּקֶר, וְנִקְבְּצוּ שָׁמָּה כָּל גְּדוּדֵינוּ; כִּי כֵן צִוָּה עֲמָלֵק אֲדוֹנֵנוּ, לְהִקָּבֵץ שָׁמָּה עַד אוֹר הַבֹּקֶר עִם כָּל הַגְּדוּד יָחַד.

וְהִנֵּה קוֹל לוֹטָן מַרְגִּיז אֶרֶץ, עוֹנֶה לְצִבְעוֹן בַּעַל הַמַּאֲכֶלֶת לֵאמֹר: הוֹי, צִבְעוֹן בַּעַל הַמַּאֲכֶלֶת! כָּל הַלַּיְלָה שַׁטְתִּי בַּיַּעַר הֵנָּה וָהֵנָּה, וָאֶשְׁכַּב פֹּה עָיֵף וְיָגֵעַ, לָנוּחַ וְלָתֵת תְּנוּמָה לְעֵינַי מְעָט, וְכִמְעַט שֶׁנִּרְדַּמְתִּי וְהִנֵּה קַמְתָּ עָלַי וַתְּעִירֵנִי בְּלִי חֶמְלָה לָלֶכֶת לְכַתֵּת רַגְלַי עִם הַגְּדוּד עוֹד.

וְצִבְעוֹן עוֹנֵהוּ: הֲנִרְפֶּה אַתָּה לוֹטָן? אַל תְּהִי נִרְפֶּה! כִּי הַשַּׂר עֲמָלֵק צִוָּה. קוּמָה וְנֵלְכָה!

אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִקְשִׁיב שָׁמוּעַ בֶּן זַכּוּר, וַיִּבָּהֵל וַיֶּחֱרַד מְאֹד. וְעוֹדֶנּוּ מַקְשִׁיב וְשׁוֹמֵעַ, וְהִנֵּה קוֹל צַעֲדֵי אֲנָשִׁים הוֹלְכִים הָלוֹךְ וְקָרֵב אֶל מְקוֹם מִשְׁכָּבוֹ! אֵימַת מָוֶת נָפְלָה עָלָיו, וַיַּעְצֹר אֶת נְשִׁימָתוֹ בְּכָל מַאֲמַצֵּי כֹחַ, וַיָּנַח עַל הָאָרֶץ כְּאֶבֶן דּוֹמֵם.

וְהִנֵּה הַשּׁוֹדְדִים עוֹבְרִים. הֵם הוֹלְכִים הָלוֹךְ וְדַבֵּר וְשָׁמוּעַ שׁוֹכֵב כָּל עוֹד נַפְשׁוֹ בוֹ. כָּל שַׂעֲרוֹתָיו כְּמַסְמְרִים סָמָרוּ, כָּל עַצְמוֹתָיו רָחָפוּ, עֵינָיו מַבִּיטוֹת אֶל הָאֲנָשִׁים הָאֲיֻמִּים הָעוֹבְרִים עַל פְּנֵי מַרְגְּלוֹתָיו. כִּמְעַט שֶׁלֹּא דָרְכוּ רַגְלֵיהֶם עַל רַגְלָיו; אַךְ הֵם עָבְרוּ. אָח! בָּרוּךְ הַגּוֹמֵל! הוּא רָאָה אוֹתָם וְהֵם לֹא רָאוּ אוֹתוֹ.

וַיִּשְׁכַּב שָׁמוּעַ, לֹא נָע וְלֹא זָע, עַד אֲשֶׁר הֵאִיר הַבֹּקֶר אוֹר גָּדוֹל, הַשֶּׁמֶשׁ זָרְחָה, הִתְרוֹמְמָה בְּמַעְגָּלָהּ, וּבְעַד סִבְכֵי הַיַּעַר שָׁלְחָה קַרְנֶיהָ עַל פְּנֵי שָׁמוּעַ. אָז קָם שָׁמוּעַ מִמִּשְׁכָּבוֹ, הִתְעוֹדֵד כְּגִבּוֹר אֲשֶׁר לֹא יִירָא מִפְּנֵי כֹל! כִּי זָכַר אֶת אֲשֶׁר אָמַר לוֹ זְקֵנוֹ. עָלָיו רַק לָלֶכֶת אֶל צַד מְרַאֲשׁוֹתָיו יָשָׁר. וַיַּעַשׂ שָׁמוּעַ כֵּן, הָלַךְ יָשָׁר, אַךְ יָשָׁר, עַל קוֹצִים, עַל בַּרְקָנִים, עַל טִיט, עַל אַגְמֵי מָיִם, הוּא הוֹלֵךְ רַק יָשָׁר, לֹא יִטֶּה אָנֶה וָאָנָה, עַד אֲשֶׁר עָבַר בְּשָׁלוֹם אֶת הַיָּעַר.

(עוֹד יָבֹא).

יְהוּדָה צְבִי לֶוִין.

קָרְבַּן נֹחַ.

רְבִיד הָאֱמֶת *).

(אַ גָּ דָ ה).

הָיְתָה הָיְתָה יַלְדָּה קְטַנָּה אֲשֶׁר אָהֲבָה לְשַׁקֵּר. יֵשׁ יְלָדִים הַמְדַמִּים בְּנַפְשָׁם, כִּי הַשֶּׁקֶר אֵינֶנּוּ עָוֺן גָּדוֹל וְהֵם מַתִּירִים לְעַצְמָם לְשַׁקֵּר מְעַט וְגַם הַרְבֵּה, כְּדֵי לְהִפָּטֵר מֵאֵיזוֹ חוֹבָה, מֵאֵיזֶה עֹנֶשׁ, אוֹ גַּם לְתַעֲנוּג, פָּשׁוּט, לְרַמּוֹת אֶת רֵעֵיהֶם. כַּיְלָדִים הָאֵלֶּה הָיְתָה גַּם הַיַּלְדָּה אֲשֶׁר עַל אדוֹתֶיהָ יְסֻפַּר פֹּה; לְמַעֲנָהּ הָיְתָה הָאֱמֶת מְיֻתֶּרֶת בָּעוֹלָם. יָמִים רַבִּים הֶאֱמִינוּ אֲבוֹתֶיהָ בְּתֻמָּתָם לִדְבָרֶיהָ וּלְסִפּוּרֶיהָ. לְסוֹף הִכִּירוּ, כִּי הִיא בּוֹדְאָה כָּל אֵלֶּה מִלִּבָּהּ וַיַּחְדְּלוּ לְהַאֲמִין לְכָל דָּבָר הַיּוֹצֵא מִפִּיהָ. כַּךְ עָנְשׁוֹ שֶׁל בַּדַּי: אֲפִלּוּ הוּא אוֹמֵר אֱמֶת אֵין שׁוֹמְעִים לוֹ. וּמַה נּוֹרָא צַעַר הַהוֹרִים אִם לֹא יוּכְלוּ לְהַאֲמִין בְּדִבְרֵי בְנֵיהֶם. כִּמְעַט יִבְחֲרוּ הָאֲנָשִׁים לָלֶכֶת עֲרִירִי מֵאֲשֶׁר יִהְיוּ לָהֶם בָּנִים כָּאֵלֶּה. כִּי הַהֶרְגֵּל לְשַׁקֵּר הַמִּשְׁתָּרֵשׁ בַּיֶּלֶד בְּקַטְנוּתוֹ מְבִיאוֹ לִידֵי חֲטָאִים רָעִים יוֹתֵר. וְאֵיךְ לֹא יֶחֶרְדוּ הַהוֹרִים בְּדַעְתָּם, כִּי מְגַדְּלִים הֵם בָּנִים לְחֶרְפָּתָם וּלְבָשְׁתָּם.

הוֹרֵי הַיַּלְדָּה הַקְּטַנָּה נִסּוּ כָל הַתְּרוּפוֹת שֶׁהָיוּ בְיָדָם לַהֲסִיר אוֹתָהּ מִדַּרְכָּהּ הָרָע, אֲבָל כָּל עֲמָלָם הָיָה לַשָּׁוְא. לְסוֹף הֶחְלִיטוּ לְנַסּוֹת עוֹד אֶת הַתְּרוּפָה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁנִּשְׁאֲרָה לָהֶם.

בַּיָּמִים הָהֵם עוֹד לֹא חָרְבָה הָעִיר קֻשְׁטָא, אֲשֶׁר אֲנָשֶׁיהָ הָיוּ אַנְשֵׁי אֱמֶת וְלֹא שִׁנּוּ בְּדִבּוּרֵיהֶם וַאֲשֶׁר מֵעוֹלָם לֹא מֵת בָּהּ אִישׁ. וַאֲמִתַּי, מֶלֶךְ הָעִיר הַהִיא, נוֹדַע בְּכָל הָאָרֶץ לְאִישׁ אוֹהֵב אֶת הָאֱמֶת וְדוֹרְשָׁהּ בְּכָל לְבָבוֹ. בְּבֵית גְּנָזָיו נִמְצָא חוֹתָם, שֶׁבָּא לוֹ בִּירֻשָּׁה מֵאֵת אָדָם הָרִאשׁוֹן, אֲשֶׁר נִתַּן לוֹ מֵאֵת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. עַל הַחוֹתָם הַזֶּה מְסַפֵּר הָאֱמוֹרָא רֵישׁ לָקִישׁ, כִּי הָיוּ חֲרוּתוֹת עָלָיו כָּל אוֹתִיּוֹת הָאָלֶף בֵּית, אָמְנָם מִכָּל הָאוֹתִיּוֹת הִזְהִירוּ מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ רַק שָׁלֹשׁ: **א** מֵרֹאשׁ הָאָלֶף בֵּית, **מ** מֵאֶמְצָעִיתָהּ, **ת** מִסּוֹפָהּ. וְלִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אֲמִתַּי הֵבִיאוּ מִכָּל קַצְוֵי תֵבֵל אֶת הַיְלָדִים הַשַּׁקְרָנִים, כִּי יְרַפְּאֵם מִמַּחֲלָתָם; וַיֵּלְכוּ גַּם אֲבוֹת הַשַּׁקְרָנִית עִם בִּתָּם אֵלָיו. הוּא שָׁכַן בְּאַרְמוֹן גָּדוֹל, אֲשֶׁר קִירוֹתָיו הָיוּ זְכוּכִית שְׁקוּפָה, וּמֵעוֹלָם לֹא עָלָה עַל דַּעְתּוֹ לְכַסּוֹת מַעֲשֶׂה מִמַּעֲשָׂיו, לִגְנֹב דַּעַת הַבְּרִיּוֹת, אוֹ לְהַחֲרִישׁ בְּעֵת שֶׁצָּרִיךְ לְדַבֵּר. הוּא הָיָה מַרְגִּישׁ בְּשַׁקְרָן לְפִי רֵיחוֹ בְּמֶרְחַק פַּרְסָה אֶחָת. וְכַאֲשֶׁר הִקְרִיבָה הַיַּלְדָּה לָבוֹא אֶל אַרְמוֹנוֹ נֶאֱנַס לִזְרֹק סְבִיבוֹ חֹמֶץ חָזָק לְטַהֵר אֶת הָאֲוִיר, כִּי הוּרַע לוֹ מֵהָרֵיחַ הָרַע שֶׁל הַשַּׁקְרָנִית וְכִמְעַט נָפַל לְמִשְׁכָּב.

הָאֵם, אֲשֶׁר לִבָּהּ דָּפַק בְּחָזְקָה, חָפְצָה לְסַפֵּר לוֹ עַל דְּבַר הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר דָּבְקָה בְבִתָּהּ וַתָּחֶל לְדַבֵּר אֶת דְּבָרֶיהָ; אַךְ מֵרֹב בּוּשָׁה אָדְמוּ פָנֶיהָ, וַתְּגַמְגֵּם מִלִּים שֶׁאֵין לָהֶם שַׁחַר. אֲבָל אֲמִתַּי הַמֶּלֶךְ הִפְסִיקָהּ בִּדְבָרֶיהָ הָרִאשׁוֹנִים וַיֹּאמַר:

— יָדַעְתִּי לָמָּה זֶּה וְעַל מַה זֶּה בָּאת הֵנָּה, גְּבִרְתִּי הַטּוֹבָה: הֲלֹא זֶה כְּשָׁעָה תְמִימָה הִנְנִי מַרְגִּישׁ אֶת בֹּא בִּתֵּךְ הֵנָּה שַׁקְרָנִית כָּמֹהָ אֵין עוֹד בְּכָל הָאָרֶץ, הִיא עָכְרָה אֶת רוּחִי וּבִגְלָלָהּ בִּלִּיתִי שָׁעָה אַחַת בְּצַעַר וְיִסּוּרִים.

הַהוֹרִים הִכִּירוּ, כִּי אֱמֶת נָכוֹן הַדָּבָר, אֲשֶׁר שָׁמְעוּ עַל אֲמִתַּי הַמֶּלֶךְ, כִּי אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּנּוּ, וְהַיַּלְדָּה הַקְּטַנָּה נִכְלְמָה מְאֹד וְלֹא יָדְעָה אָנָה תָבוֹא; וַתִּסְתַּתֵּר בְּכַנְפֵי שִׂמְלַת אִמָּהּ אֲשֶׁר הָיְתָה לָהּ לְמַחֲסֶה. וְאָבִיהָ גַּם הוּא הִתְיַצֵּב לְפָנֶיהָ לְהָגֵן עָלֶיהָ עַל כָּל צָרָה שֶׁלֹּא תָבוֹא; כִּי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַזּוֹעֲפִים הֵעִירוּ פַּחַד בְּלִבָּם. חָפוֹץ חָפְצוּ כִּי יְרַפֵּא אֶת בִּתָּם, אֲבָל בְּנַחַת וּמִבְּלִי לַעֲשׂוֹת לָהּ רָעָה.

— אַל תִּירְאוּ מְאוּמָה —אָמַר אֲמִתַּי בִּרְאוֹתוֹ אֶת פַּחַד הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה — אֵינֶנִּי מִשְׁתַּמֵּשׁ בִּתְרוּפוֹת חֲזָקוֹת לְרַפֵּא מַחֲלוֹת כָּאֵלֶּה. תַּרְשֵׁנִי נָא רַק בִּתְּכֶם הָעֲלָמָה לָתֶת לָהּ תְּשׁוּרָה אֲשֶׁר, כִּמְדֻמֶּנִי, לֹא תִהְיֶה לָהּ לְמֹרַת רוּחַ.

וַיִּפְתַּח הַמֶּלֶךְ אַחַד הָאֲרוֹנוֹת וַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ רְבִיד מְמֻלָּא אַבְנֵי אַחְלָמָה עִם קֶרֶס מְעֻלָּף יַהֲלוֹמִים, אֲשֶׁר עֵינָם כְּעֵין מַיִם זַכִּים לָטֹהַר, וַיָּשֶׂם אוֹתוֹ עַל צַוַּאר הַיַּלְדָּה. וַיְשַׁלַּח אֶת אֲבוֹתֶיהָ בְּפָנִים מַסְבִּירוֹת בְּאָמְרוֹ לָהֶם: לְכוּ לְשָׁלוֹם, אֲנָשִׁים טוֹבִים, וְאַל תִּדְאֲגוּ עוֹד, בִּתְּכֶם לוֹקַחַת אִתָּהּ שׁוֹמֵר נֶאֱמָן שֶׁל הָאֱמֶת. הַיַּלְדָּה הִתְאַדְּמָה מִנַּחַת רוּחַ, וַתְּמַהֵר לָצֵאת עִם אֲבוֹתֶיהָ וּבְלִבָּהּ שִׂמְחָה, כִּי נֶחֶלְצָה עַל נְקַלָּה מִצָּרָתָהּ. וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ אַחֲרֶיהָ:

— בְּצֵאת הַשָּׁנָה אֶשְׁלַח לָקַחַת אֶת הָרְבִיד, —אָמַר אֵלֶיהָ בְּפָנִים רְצִינִים — וְעַד הַיּוֹם הַהוּא אַל תָּסִירִי אֶת הָרְבִיד מֵעַל

*) עַל פִּי מַסָּה.

צַוָּארֵךְ אַף לְרֶגַע אֶחָד, פֶּן יִקְרֵךְ אָסוֹן נוֹרָא. רְאֵה הִזְהַרְתִּיךְ, כִּי אוֹי וַאֲבוֹי לָךְ אִם תַּמְרִי אֶת פִּי.

— הוֹ, אַחַת אֲבַקֵּשׁ — עָנְתָה הַיַּלְדָּה – כִּי הָרָבִיד הַזֶּה, יִשָּׁאֵר עַל צַוָּארִי לְעוֹלָם. הוּא יָפֶה כָּל כַּךְ!

וּצְרִיכִים אַתֶּם לָדַעַת, כִּי הָרָבִיד הַזֶּה הָיָה רְבִיד הָאֱמֶת הַיָּדוּעַ, אֲשֶׁר כָּתְבוּ עָלָיו הַרְבֵּה בַּסְּפָרִים הַיְשָׁנִים וַאֲשֶׁר גִּלָּה כָּל מִינֵי שֶׁקֶר שֶׁבָּעוֹלָם.

לְמָחֳרַת הַיּוֹם אֲשֶׁר שָׁבָה הַשַּׁקְרָנִית הַקְּטַנָּה לְבֵיתָהּ, שָׁלְחוּ אוֹתָהּ לְבֵית סִפְרָהּ; וְיַעַן כִּי הִיא נִפְקְדָה יָמִים רַבִּים, סַבּוּהָ חַבְרוֹתֶיהָ כַּדְּבוֹרִים, כְּמִנְהַג הַיְלָדִים בְּמִקְרִים כָּאֵלֶּה; וּמִכָּל עֲבָרִים נִשְׁמְעוּ קְרִיאוֹת תִּמָּהוֹן עַל יְפִי הָרָבִיד וְנֹגַהּ אַבְנֵי הַחֵן.

— מֵאַיִן בָּא לָךְ זֶה? מִי נָתַן לָךְ אֶת הָרָבִיד? אֵיפֹה הָיִית בַּיָּמִים הָאֵלֶּה? מֵאַיִן בָּאת?—קָרְאוּ אֵלֶיהָ מִכָּל עֵבֶר.

וּבַיָּמִים הָהֵם יָדְעוּ הֵיטֵב לָמָּה זֶה וְעַל מַה זֶּה הוֹלְכִים אֶל אֲמִתַּי הַמֶּלֶךְ בְּעִיר קִשְׁטָא; כִּי הוּא הָיָה יָדוּעַ לְרוֹפֵא הַשַּׁקְרָנִים, וְזֹאת הָיְתָה לְחֶרְפָּה גְדוֹלָה כְּמוֹ שֶׁיֵּאָמֵר הַיּוֹם בִּירוּשָׁלַיִם:

— אֲנִי שַׁבְתִּי מִבֵּית „יֶשַׁע אַהֲרֹן"*).

הַיַּלְדָּה לֹא חָפְצָה לְגַלּוֹת אֶת קְלוֹנָהּ וְלֹא נִזְהֲרָה בִלְשׁוֹנָהּ וַתַּעַן בְּחֻצְפָּה:

— אֲנִי הָיִיתִי חוֹלָה יָמִים רַבִּים וּבְשׁוּבִי לְאֵיתָנִי נָתְנוּ לִי הוֹרַי אֶת הָרָבִיד הַיָּפֶה הַזֶּה.

פִּתְאֹם נִשְׁמַע קוֹל צְעָקָה גְדוֹלָה, אֲשֶׁר הִתְפָּרְצָה מִפִּיּוֹת כָּל הַתַּלְמִידוֹת בְּבַת אַחַת.

יַהֲלוֹמֵי הַקֶּרֶם, אֲשֶׁר נוֹצְצוּ כִבְרָקִים, כָּבוּ פִּתְאֹם וַיֵּהָפְכוּ לִזְכוּכִית פְּשׁוּטָה.

— כֵּן, כֵּן, אֲנִי הָיִיתִי חוֹלָה. מַה לָּכֶן כִּי תִצְעַקְנָה כָּכָה?

כַּאֲשֶׁר שָׁנְתָה אֶת שִׁקְרָהּ נֶהֶפְכוּ פִּתְאֹם אַבְנֵי הָאַחְלָמָה גַּם הֵן לְאַבְנֵי חָצָץ כְּתַמְתַּמּוֹת מְלֹעָרוֹת.

וַיִּשָּׁמַע שֵׁנִית קוֹל צְעָקָה, וְכִרְאוֹת הַיַּלְדָּה, כִּי עֵינֵי כָל חַבְרוֹתֶיהָ עַל רְבִידָהּ, הִשְׁקִיפָה גַּם הִיא אֵלָיו וַתִּתְחַלְחַל.

— אֲנִי הָלַכְתִּי לְקִשְׁטָא אֶל אֲמִתַּי הַמֶּלֶךְ — אָמְרָה בְהַכְנָעָה, כִּי הִיא הֵבִינָה מֵאַיִן בָּאָה מַכָּתָהּ וְלֹא נוֹעֲזָה לְהַחֲזִיק עוֹד בְּכִזְבָהּ.

וַיְהִי אַךְ הוֹדְתָה עַל הָאֱמֶת וְהָרָבִיד שָׁב לְיָפְיוֹ וַיְנוֹצֵץ כְּבַתְּחִלָּה. אֲבָל הַצְּחוֹק אֲשֶׁר פָּרַץ מִסָּבִיב לָהּ עָלַב אוֹתָהּ מְאֹד; וַתֹּאמֶר לְהָשִׁיב לָהּ אֶת כְּבוֹדָהּ הָרִאשׁוֹן וַתֹּאמַר: לְחִנָּם תִּצְחַקְנָה עָלַי בְּכָל פֶּה. כִּי בֶאֱמֶת קִבֵּל הַמֶּלֶךְ אוֹתָנוּ, אוֹתִי וְאֶת הוֹרַי, בְּכָבוֹד גָּדוֹל. הוּא שָׁלַח אֶת מֶרְכַּבְתּוֹ לַהֲבִיאֵנִי אֵלָיו; הֲלֹא תוּכַלְנָה לְשַׁעֵר, כִּי הַמֶּרְכָּבָה הָיְתָה יָפָה לְהַפְלִיא. שִׁשָּׁה סוּסִים לְבָנִים! בְּתוֹכָהּ מוּצָעִים כָּרֵי מֶשִׁי וָרֹד עִם גְּדִילֵי זָהָב! וְהָרַכָּב הַנּוֹהֵג בַּסּוּסִים, אִישׁ כּוּשִׁי לָבוּשׁ שֵׁשׁ וּשְׁלֹשָׁה מְשָׁרְתִים עוֹמְדִים מֵאֲחוֹרֵי הַמֶּרְכָּבָה. בְּהַגִּיעֵנוּ לְאַרְמוֹן הַבָּנוּי כֻּלּוֹ יָשְׁפֵה וְשַׁיִשׁ אָדֹם, יָצָא מֶלֶךְ קִשְׁטָא לִקְרָאתֵנוּ אֶל הַפְּרוֹזְדוֹר וַיּוֹלִיכֵנוּ אֶל חֲדַר

---

*) זֶהוּ בֵּית הַמְשֻׁגָּעִים בִּירוּשָׁלַיִם.

הָאֲכִילָה. שָׁם הִגִּישׁוּ לָנוּ מַאֲכָלִים נִפְלָאִים, אֲשֶׁר עַיִן לֹא רָאֲתָה וְאֹזֶן לֹא שָׁמָעָה... כָּרִאשׁוֹנָה הִגִּישׁוּ...

חֲבֵרוֹתֶיהָ אֲשֶׁר עָצְרוּ בְּכָל כֹּחָן בְּעַד מִצְהֲלוֹת הַצְּחוֹק, הַנְּכוֹנוֹת לְהִתְפָּרֵץ מִפִּיהֶן, כַּאֲשֶׁר הִתְחִילָה לְסַפֵּר אֶת סִפּוּרָהּ, לֹא יָכְלוּ לְהִתְאַפֵּק עוֹד בְּרֶגַע הַזֶּה, וַתִּתֵּנָּה קוֹלָן בִּצְחוֹק פָּרוּעַ, עַד כִּי עָמְדָה הַשַּׁקְרָנִית מִסַּפֵּר, וַתַּשְׁקֵף בִּמְבוּכָה עַל הָרָבִיד, וַתִּבָּהֵל מְאֹד לְמַרְאֵה עֵינֶיהָ, עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט אֲשֶׁר בָּדְתָה מִלִּבָּהּ הָלַךְ הָרָבִיד הָלֹךְ וְהִתְאָרֵךְ הָלֹךְ וְהִתְאָרֵךְ עַד כִּי בָרֶגַע אֲשֶׁר שָׂמָה עֵינֶיהָ עָלָיו נָגַע כְּבָר בְּרַגְלֶיהָ.

— הִנֵּךְ מְסַפֶּרֶת לָנוּ דְבָרִים שֶׁלֹּא הָיוּ וְלֹא נִבְרָאוּ! — קָרְאוּ אֵלֶיהָ הַבָּנוֹת הַקְּטַנּוֹת.

— אָמְנָם. אוֹדֶה וְלֹא אֵבוֹשׁ, אֲנַחְנוּ הָלַכְנוּ אֵלָיו בַּעֲגָלָה אֲשֶׁר שָׂכַרְנוּ לָנוּ וְנִשְׁהֶה אֶצְלוֹ חֲמִשָּׁה דַקִּים.

וּמִיַּד שָׁב הָרָבִיד לִמְקוֹמוֹ.

— וְהָרָבִיד, הָרָבִיד מֵאַיִן בָּא לָךְ?

— הַמֶּלֶךְ נְתָנָהוּ לִי מִבְּלִי דַבֵּר דָּבָר; וְלֹא הִסְפִּיקָה לָהּ הַשָּׁעָה לִגְמֹר דְּבָרֶיהָ, כִּי רְבִיד הַקֶּסֶם הָלַךְ הָלוֹךְ וְהִתְכַּוֵּץ הָלוֹךְ וָצַר, וַיְחַנֵּק אֶת גְּרוֹנָהּ בְּכֹחַ גָּדוֹל, עַד כִּי הוֹצִיאָה אֶת לְשׁוֹנָהּ.

— הִנֵּךְ מְכַחֶדֶת מֵאִתָּנוּ אֵיזֶה דָבָר—קָרְאוּ אֵלֶיהָ מִכָּל עֲבָרִים.

וְכָל עוֹד נַפְשָׁהּ בָּהּ מִהֲרָה לִלְחֹשׁ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: „הוּא אָמַר עָלַי, כִּי אֲנִי שַׁקְרָנִית, אֲשֶׁר אֵין כָּמוֹנִי בְּכָל הָאָרֶץ".

כְּרֶגַע הִרְפָּה הָרָבִיד מִמֶּנָּה. הִיא בָכְתָה מְבוּשָׁה וּמְכְאֵב וַתּוֹסֶף לְדַבֵּר: עַל כֵּן נָתַן לִי אֶת הָרָבִיד הַזֶּה. מֶלֶךְ קִשְׁטָא אָמַר, כִּי הָרָבִיד הַזֶּה שׁוֹמֵר הָאֱמֶת הוּא. וַאֲנִי הַפְּתַיָּה הִתְגָּאִיתִי בוֹ כָּל כַּךְ!

חַבְרוֹתֶיהָ נָדוּ לָהּ, כִּי חָשְׁבוּ בְלִבָּן: מַה גָּדְלָה צָרָתָן לוּ הָיוּ הֵן בִּמְקוֹמָהּ. אַף עַל פִּי שֶׁכֻּלָּן הָיוּ בָנוֹת טוֹבוֹת וְנֶחְמָדוֹת, בְּכָל זֹאת נִרְאָה לָהֶן, כִּי נוֹרָא הַדָּבָר, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְעוֹלָם לְזַיֵּף מְעַט אֶת הָאֱמֶת.

— אַתְּ טוֹבָה מְאֹד,—אָמְרָה אֵלֶיהָ הַגְּדוֹלָה בְּחַבְרוֹתֶיהָ לוּ הָיִיתִי אֲנִי תַּחְתַּיִךְ, כִּי עַתָּה מְחַלְתִּי עַל יְפִי הָרָבִיד הַזֶּה וְשִׁלַּחְתִּי אוֹתוֹ לַעֲזָאזֵל; לֹא מְדַבְּשׁוֹ וְלֹא מֵעֻקְצוֹ. וּמִי מְעַכֵּב אוֹתָךְ לַעֲשׂוֹת כָּזֹאת?

הַיַּלְדָּה הַמִּסְכֵּנָה שָׁתְקָה, אֲבָל הָרָבִיד הֵחֵל לִרְקֹד וְלָחוּל וַאֲבָנָיו הִשְׁתַּקְשְׁקוּ אַחַת בִּרְעוּתָהּ וַתַּשְׁמַעְנָה שָׁאוֹן אָיוֹם.

— יֵשׁ עוֹד דָּבָר בְּפִיךְ אֲשֶׁר תְּכַחֲדִי מֵאִתָּנוּ! — קָרְאָה כָּל הָעֵדָה הַקְּטַנָּה, אֲשֶׁר הִשְׁתּוֹמְמָה לְמַרְאֵה הַמָּחוֹל הַמּוּזָר הַזֶּה,

—רוֹאָה אָנֹכִי, כִּי לֹא אוּכַל לְכַסּוֹת דָּבָר לָכֶן אַגִּיד לָכֶן אֶת כָּל לִבִּי: הַמֶּלֶךְ אֲמִתַּי צִוָּה עָלַי לְבִלְתִּי הָסִיר אֶת רְבִידוֹ מֵעַל צַוָּארִי, פֶּן יִקְרֵנִי אָסוֹן.—הָרָבִיד שָׁקַט כְּרֶגַע.

הֲלֹא תָבִינוּ, קוֹרְאַי הַקְּטַנִּים, כִּי בִהְיוֹת לְאִישׁ שׁוֹמֵר כִּרְבִידֵנוּ, אֲשֶׁר יֵהָפֵךְ מַרְאֵהוּ, בִּרְצוֹת הָאִישׁ לְכַנֵּד בֶּאֱמֶת, אֲשֶׁר יִתְאָרֵךְ כַּאֲשֶׁר יוֹסִיפוּ עָלֶיהָ, אֲשֶׁר יִתְכַּוֵּץ כַּאֲשֶׁר יִגְרְעוּ מִמֶּנָּה

וַאֲשֶׁר יַרְקִד כַּאֲשֶׁר מְכַסִּים אוֹתָהּ—אָז גַּם הַשַּׁקְרָן הַיּוֹתֵר גָּדוֹל יֵאָנֵס לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת.

וּמֶה הָיָה ? כַּאֲשֶׁר הִתְרַגְּלָה הַשַּׁקְרָנִית שֶׁלָּנוּ לְדַבֵּר תָּמִיד אֱמֶת, מָצְאָה בָּזֶה קוֹרַת רוּחַ, נַפְשָׁהּ הָיְתָה תָּמִיד שְׁקֵטָה וּשְׂמֵחָה וַתְּתָעֵב אֶת הַשֶּׁקֶר, וְלֹא הָיָה לָהּ עוֹד צֹרֶךְ בָּרְבִיד, אֲשֶׁר עַל צַוָּארָהּ.

וְעוֹד לִפְנֵי צֵאת הַשָּׁנָה בָּא מַלְאָךְ מֵאֵת אֲמִתַּי מֶלֶךְ קֻשְׁטָא, אֲשֶׁר יָדַע כִּי הַקְּטַנָּה כְּבָר שָׁבָה מִדַּרְכָּהּ הָרַע, וַיִּקַּח אֶת הָרְבִיד, כִּי הָיָה נִצְרָךְ לְמַלְכּוֹ לְשִׂימוֹ עַל צַוְּארֵי יֶלֶד שַׁקְרָן אַחֵר.

יְרוּשָׁלַיִם, מָרְדְּכַי קְרִישֶׁבְסְקִי.

ג. דוֹרֶה: מִגְדַּל בָּבֶל (בראשית י"א, ד').

מעשה בבן־מלך.

(אגדה).

(המשך).

ביחוד היו ממררים את חייה הצידים האכזרים. ביום, בשעה שהיתה עסוקה בעבודתה, היתה שומעת לפעמים קול יריה, ואז היתה רועדת כלה מפחד. ולפנות ערב, בשעה שהיתה פוגשת אותם עם תרמיליהם המלאים צפרים מומתות, נדמו בעיניה כרוצחים, כרוצחי נפש בנה. את הרגש הזה היתה מרגשת גם בהיותה רואה פרם או נץ נושאים את טרפם בצפרניהם. אז היתה מרגישה בלבה כאב אם שכולה.

כל זה היה בימי הקיץ. אך הנה באו ימי החרף. כל בעלי כנף נדדו לארצות החמות, ורק העורבים נשארו. אז לא היתה מקשיבה כל צפצוף צפור, כל אנחת זמיר. הלילות הארכים והנוגים היו בעיניה כיובלות. אז נדמה לה, כי לא תשוב עוד השמש להחם את הארץ, הקרח לא ימס עוד והצפרים לא ישובו עוד מנדודיהם. רק בימי האביב, בשעה שהיתה שומעת שנית את משק־הגלים, רואה את הנצנים הראשונים ושומעת את הצפצוף הראשון, אז היו תקותיה מתעוררות בה לתחיה והתחילה שנית מקוה ומתגעגעת.

וכה עברו עליה ימים רבים בלי כל שנוי ובלי כל תמורה. והיא החלה כבר להואש, כי לא ראתה לה כל תקוה עוד. אז נדמה לה, כי היתה לשפחת עולם, וכי את הקוסמת הזקנה לא תשוב לראות עוד, ובלעדיה הלא לא תמצא את בנה יחידה. אז גבר היאוש בלבה, עולמה חשך בעדה ואף שביב תקוה לא האיר עוד את מחשכי נפשה.

ואז כמעט שחדלה מהרגיש את כל אשר מסביב. הצפרים לא היו לה עוד למקור שמחה ועצב, הצידים חדלו מהיות רוצחים בעיניה, את המלכדות לא היתה הורסת -- ותשב עצובה ונואשה.

אך באחד הימים שמעה פתאם קול לא מוזר לה קורא בשמה –

ג.

והנער־הצפור עף למרחקים.

בימים הראשונים נעם לו מצבו מאד. בן־המלך השובב שמח מאד לראות עתה בכל יום ויום מקומות חדשים ואנשים חדשים. כי למרות היותו עתה לצפור, היתה חברת הצפרים מוזרה לו, ובימים הראשונים עוד טרם ידע את לשונם, ולכן לקחו עוד האנשים את לבבו.

ביחוד נעם לו חפשו. הוא היה עתה חפשי לעוף אל כל אשר ישאהו רוחו, ואיש לא כהה בו. עתה בקש לו שעשועים חדשים לבקרים, קפץ על ענפי העצים ועל גגות הבתים ויתהולל וישתובב. לפעמים אהב לעמד על חלון אחד הבתים, או לקרב אל סף הבית, וכאשר אמרו האנשים לתפשו מהר לעוף מהם. הנה כי כן התגרה ויתלוצץ בבני האדם.

אולם־מעט מעט היו לו השעשועים האלה לזרא. תענוגיו הרבים, תענוגי צפור, לא לקחו עוד את לבבו. ונוסף לזה היתה לו היראה מפני עופות הטרף והצידים. את הצידים לא ירא כל כך, כי הכיר אותם למרחוק וידע להסתר מהם, אך נפשו, נפש צפור־נער, מרה לו מאד למראה אלפי צפרים מומתים בידי האכזרים האלה, ואולם הדבר היותר רע היו עופות־הטרף. בכל יום ויום ראה אותם טורפות את חבריו הקטנים לאלפים, וגם חייו הוא היו תמיד בסכנה; ואף ברב עמל וזהירות רבה הצליח להנצל מהם. ומלבד אלה היו עוד „שונאים" אשר

ארבו לנפשו. אלה היו הילדים אשר הציבו מלכדות ללכד בהם צפרים. הוא ידע אמנם את נפש הילדים ויבן כי אך מאהבה יעשו הילדים את הדבר, בחפצם להשתעשע עם הצפרים היפות והנחמדות אשר יאהבו. אולם גם הוא היה ילד ויזכר כי לא אחת חנק את הצפור בחבקו אותה מרב אהבה. על כן ירא מאד את הילדים, ובכל זאת התגרה בהם לעתים קרובות.

הנה בא אל אחת החצרות אשר בעיר קטנה, וירא והנה מלכדת עשויה מלבנים עומדת בחצר; ומרחוק עומד ילד ומתחפש כאלו אינו מביט אל המלכדת כלל. והנה הוא, הנער־הצפור, מקפץ וקרב אל המלכדת, מקפץ ומשורר ומביט גם הוא אל פני הילד אשר האירו משמחה, ועיניו מביטות לרגעים אל מול המלכדת. והצפור מרים בחרטומו איזה גבעול או קש ומקפץ עד המלכדת; רואה הוא, כי עיני הילד בוערות כאש מרב תוחלת. והצפור מכה בגבעול אשר בחרטומו אל הקיסם הדק, שהלבנה העליונה נשענת עליו; הלבנה נופלת, והוא לא ינוע ולא יזוע; כי במנוחה יעמד על עמדו. הנער קופץ בקול תרועה אל המלכדת וקורא לרעיו או לאחיו ואחיותיו, כי יבאו לראות את הצפור אשר לכד. והוא מתנפל על הארץ ופושט ידיו אל המלכדת. באותו רגע יכהו הנער־הצפור בחרטומו על כף ידו או ישרטהו בצפרניו הקטנות עד זב דם. הנער נבהל וצועק מרה, ובאותו רגע מתרומם הצפור ועף למרום בשוררו שירה עליזה.

והנער ישוב אל ביתו בחרפה. רעיו ואחיו מלעיבים בו והוא מתקוטט בם. נפשו מרה לו מאד ובחמתו יהרס את המלכדת ולא יקימנה עוד עד אשר ישוך כעסו ועד אשר ישבח את מפלתו.

את נפשו יחיה בזרעונים. לאכל תולעים נגעלה נפשו, כי הלא נער־צפור הוא. מעט מעט למד את לשון הצפרים והבין את שירותיהם הנוגות והעליזות. הנה הוא מבין את שירת החפש, זו השירה אשר לבו היה מלא ממנה ואשר לא יכל עוד לשיר אותה כראוי. אז יבין גם את שירת הנרדף מאכזרים וטורפים אשר יארבו לנפשו ואשר רשתות פרושות לרגליו בכל מקום; מבין גם את השירה־הקינה של הצפור האם השכולה, שילדים רעים גזלו ממנה את אפרוחיה היפים — ומבין הוא עוד שירות רבות, עליזות ונוגות.

אבל יש שכלן יחד תהיינה לו לזרא.

בימי החרף הוא נודד לארצות החמות. שם יראה מראות חדשים אשר לא ראה עד כה; אך גם שם יתקפהו השממון. הוא מרגיש רגשי בדידות והוא מתגעגע לראות את אמו ואת אביו. וגעגועיו אלה הולכים וחזקים מיום ליום והוא מתאוה לשוב אל עיר מולדתו לראות, לפחות, את בית אביו.

ובאחד הימים התעופף אל עיר מולדתו. וימהר אל גג היכל אבותיו. אך בבאו שם ראה כי קורי עכביש כסו את כלו. ובשאלו את צפרי המקום לסבת הדבר, צפצפו לו, כי ריק הוא הארמון מאדם, ותשרנה לו את שירתן החדשה, שירת בן־המלך. אז נודע לו כי גרש אביו את אמו, ואחר נחם על הרעה אשר עשה, ועתה זה ימים רבים אשר הלך לבקשה, ומני אז נסתם ממנו כל חזון.

ימים אחדים שכן על גג בית אבותיו ובגנם. בראשונה נעם לו שם מאד, כי כל דבר גדול או קטן שם היה חביב לו מאד, כי הזכירהו את ימי ילדותו הטובים. אך נפשו עגמה מאד, בראותו, כי קורי עכביש כסו את ההיכל, וקוצים וחרולים כסו את פני כל הגן הנחמד. כי חשבו אנשי העיר והזקנים המושלים בעם, את ההיכל ואת גנו למקום מקלל וייראו להכנס בהם. וכן היו לו ההיכל השמם והגן העזוב למזכירי עון, כי בשלו באה כל הרעה הזאת על בית אבותיו הטובים, הנודדים ברחבי העולם ולא ידע אים.

אז החליט לבקש את אבותיו, ויען אשר לא ידע איפה ימצאם — גמר אמר לבקש את הקוסמת, והיא, בזאת היה בטוח, תגיד לו את מקומם.

אז עזב את גג ההיכל ויעף.

(עוד יבא).

יעקב רבינוביץ.

מִמַּרְאוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל:

אֵשֶׁל אַבְרָהָם אֵצֶל חֶבְרוֹן.

מלחמת אחים *).

בדמיוני, והנה שמים וארץ נבראו רק עתה. על פני השמים הטהורים והנכים מרחפת בת צחוק נעימה ורחבה עד אין קץ; האדמה הצעירה והרכה מתענגת תחת קרני שמש האביב ביקר תפארתה. בכל מקום יגדל ויצמח העשב וגבהו כגבה הארזים בימינו. העצים ממלאים את האויר בעליהם הרחבים והגדולים. זרם החיים שוטף בכל הבריאה, עד אשר לא יסתפק בגדולת הצמחים הרבים, כי יחדר גם אל תוך נקרות הצורים ומחלות הסלעים ויביא גם שם חיים.

כפת השמים המלאה שלוה ואור פרושה כשלמה; הבריאה תתעורר משנתה, וכילד הקם בבקר משנתו ומהלל את בוראו הנותן לו חיים ועצמה, כן תשלח הבריאה אל רחבי שמים כל בשמי ניחוחיה ומבחר שירותיה. ניחוחיה — ניחוחים נפלאים ויקרים, שירותיה — שירות עדן, שירות יפים ונעלים.

האדמה השמנה והפוריה לא בעצב תלד: עצים עושי פרי צומחים לרב בכל מקום. האויר זך ושקוף, ובנשימת הרקיע לא תרגש עוד ריח זיעת אפים... האנשים חיים כצפרים ומתפרנסים רק ממה שיזמין להם אלהים. המה חיים ומברכים את יי, אוכלים פרי העצים, שוברים צמאם על מבועי מים וישנים במנוחה על יצוע עלים רבים בצל עצים רעננים. נפש בני האדם תתעב את הבשר, ואת ריח הדם עוד לא ידעו. לחכם ינעם רק האכל אשר יכינו להם אגלי הטל וקרני השמש...

האדם עודנו זך וחף מכל דבר חטא ועון ויתהלך כצדיק תמים לפני אלהיו. בכל שוררת שלות השקט, ועל כל הבריאה שפוך רך ותם ואור שבעתים. כל יצורי אלה יחיו שלוים ושקטים על הארץ כעם אחד, ולא ידעו כל חק ומשפט, זולתי עשות טוב.

וגם אני בין כל אלה היצורים, בתוך הבריאה הנחמדה, חש אנכי בנפשי, כי הנני מוסיף אמץ. הנני שואף בכל חזי את האויר המחיה ועיני תארנה.

אך הנה שני אנשים הולכים במשעול צר, המכסה בפרחים יפים נותני ריח. אחד מהם, הצעיר, הולך לפנים, שלו ושאנן ושר את שירתו הנעימה. בעינים מלאות אהבה ונעגועים יביט על כל ירק דשא, על כל ציץ ופרח, ובבת־צחוק נעימה יפנה כפעם בפעם אל האיש ההולך אחריו; ועל פי הצחוק הענג המרחף על שפתיו, נקל להכיר, כי אח הוא לאיש השני. עיני האחרון מפיקות קדרות ואפל. הוא הולך אחרי הצעיר במהירות, ולא יגרע את מבטו המלא שנאה ומשטמה מעל ערפו. לי נדמה, כי שומר הוא את צעדי קרבנו, אשר לא ימלט עוד מידו.

ורואה אני את האיש הזועף, והוא כורת עץ ועושה ממנו מטה עבה, אחרי כן ירוץ במהירות, למען השיג את אחיו; ואת מטהו הוא מסתיר מאחוריו על גבו.

והנה העלם, אשר ישב עד הנה ויחכה לבאו, קם ונושק לו כמו אחרי פרידה ארכה, ושניהם הולכים יחדו הלאה.

השמש תחל לשקע. העלם מרחיב את צעדיו, בראותו מרחוק את ראש הגבעה המופז מקרני השמש השוקעת. האיש הזועף חושב כי אחיו נס מפניו, והוא מניף את מטהו. אחיו הצעיר פונה אליו בפנים צוהלים; מלה עליזה נכונה להנתק מעל שפתיו, אך מכת עץ אדירה תנפץ ותרטש את גלגלתו.

וזרם דם חם יז עד למרחוק...

הדשא, אשר תפל עליו טפת הדם הראשונה, ינער אותה על הארץ. נרעשה ונפחדה תבלע הארץ את הטפה הזאת, וצוחה מלאה געל נפש ותועבה תתפרץ מקרב לבה.

ומני אז נפוצה המלחמה על פני כל הארץ!

*) בעקבות אמיל זולה.

וּלְפָנַי נִגְלָה מַחֲזֶה אָיוֹם מְאֹד — —

הַנֵּץ מִתְנַפֵּל עַל הַדְּרוֹר; הַדְּרוֹר בּוֹלֵעַ זְבוּבִים וְיַתּוּשִׁים קְטַנִּים, וְהַזְּבוּבִים וְהַיַּתּוּשִׁים הַקְּטַנִּים מִתְנַפְּלִים עַל הַפְּגָרִים...

כָּל הַחַיָּה מִן הַשֶּׁרֶץ הַשּׁוֹרֵץ עַל הָאָרֶץ עַד הָאֲרִי, גִּבּוֹר הַיַּעַר, נִבְהֲלוּ וְנִפְחֲדוּ וְאֵימַת מָוֶת נָפְלָה עֲלֵיהֶם.

גַּם הַבְּרִיאָה בְּעַצְמָהּ הִיא נִבְהָלָה וְנִפְחָדָה; הַשֶּׁמֶשׁ תִּזְרַח וְתִשְׁקַע בְּנַחֲלֵי דָם וָאֵשׁ; הַמַּיִם בְּהִשָּׁפְכָם יְיֵלִילוּ בְּקוֹל תַּאֲנִיָּה וַאֲנִיָּה, וּבַדֵּי הָעֵצִים הָעֲרוּמִים יַשְׁלִיכוּ אֶת עֲלֵיהֶם הַנּוֹבְלִים אָרְצָה...

זַלְמָן בְּרִילוֹבְסְקִי.

מֵאַגָּדוֹת אַנְדֶּרְסֶן.

ב.

הַ ח וֹ ל ²).

כַּגַּן אֲשֶׁר בְּעֵדֶן, מִתַּחַת לְעֵץ הַחַיִּים אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגָּן, עָלְתָה הַשּׁוֹשַׁנָּה הָרִאשׁוֹנָה, שׁוֹשַׁנָּה נִפְלָאָה מְאֹד. בִּגְבִיעֵי הַשּׁוֹשַׁנָּה הַזֹּאת נוֹלְדָה צִפּוֹר אַחַת קְטַנָּה, אֲשֶׁר יָכְלָה לְהִתְחָרוֹת בִּמְעוּפָהּ עִם קַרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ, בְּגַוְנֵי נוֹצוֹתֶיהָ — עִם הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן, וּבְשִׁירָתָהּ — עִם מַלְאֲכֵי יָהּ.

וַיְהִי בְּגָרֵשׁ הָאֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וְאֶת חַוָּה מִגַּן הָעֵדֶן עַל אָכְלָם מִפְּרִי עֵץ הַדַּעַת וַיַּעֲמֵד אֶת הַכְּרוּבִים לִשְׁמֹר אֶת דֶּרֶךְ הַגָּן, נָפַל זִיק אֶחָד מִלַּהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת עַל קַן הַצִּפּוֹר אֲשֶׁר בִּגְבִיעַ הַשּׁוֹשַׁנָּה וַתִּשְׂרְפֵהוּ בָּאֵשׁ; וַתִּשָּׂרֵף גַּם הַצִּפּוֹר וַתַּעַל בְּלַהֶבֶת הַשָּׁמָיְמָה, אַךְ מֵאַחַת מִבֵּיצֶיהָ אֲשֶׁר בָּעֲרוּ בָאֵשׁ נוֹלְדָה צִפּוֹר אַחַת חֲדָשָׁה, הִיא צִפּוֹר־הַחוֹל הַיְחִידָה בְּכָל הָאָרֶץ.

הָאַגָּדָה מְסַפֶּרֶת, כִּי הַצִּפּוֹר הַנִּפְלָאָה הַזֹּאת תְּקַנֵּן בְּאֶרֶץ עֲרָב, וְכַעֲבֹר מֵאָה שָׁנָה לִימֵי חַיֶּיהָ תִּשְׂרֹף אֶת קִנָּהּ עָלֶיהָ בָּאֵשׁ, וּמִבֵּיצָתָהּ הַבּוֹעֶרֶת בָּאֵשׁ תִּוָּלֵד עוֹד צִפּוֹר אַחַת יְחִידָה בַּתֵּבֵל.

אוּלָם בֶּאֱמֶת הַצִּפּוֹר הַזֹּאת, הַמְּהִירָה כְּקַרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ, הַיָּפָה כְּגַוְנֵי הַקֶּשֶׁת וְהַנְּעִימָה כְּשִׁירַת הַמַּלְאָכִים, תְּרַחֵף מִסָּבִיב לָנוּ בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל עֵת.

הָאֵם יוֹשֶׁבֶת אֵצֶל מִטַּת בְּנָהּ הַקָּטָן וּמְנַעֲנַעַת אוֹתוֹ וּמְזַמֶּרֶת לוֹ שִׁיר עֶרֶשׂ, וְלִמְרַאֲשׁוֹתֵי הַיֶּלֶד עוֹמֶדֶת הַצִּפּוֹר וּמְנִיעָה בָּאֲוִיר אֶת כְּנָפֶיהָ הַמַּזְהִירוֹת, עַד כִּי זֵר זֹהַר יָאִיר מִסָּבִיב לְרֹאשׁ הַיֶּלֶד הַנִּרְדָּם. וְחָלַם אָז הַיֶּלֶד חֲלוֹמוֹת טוֹבִים וּנְעִימִים וּשְׁנָתוֹ תֶּעֱרַב לוֹ. הָאֻמְלָל הַמִּסְכֵּן יוֹשֵׁב בְּחֶדְרוֹ בָּדָד וְנֶעֱזָב וְיוֹדֵעַ מַחְסוֹר כָּל הַיָּמִים, וְהִנֵּה בָּאָה צִפּוֹר־הַחוֹל אֶל חֶדְרוֹ וְהֵבִיאָה עִמָּהּ אוֹר חָדָשׁ, אוֹר שֶׁמֶשׁ מֵאִיר, צִפְצוּף צְפָרִים עַלִּיזוֹת, וְנָתְנָה רֵיחַ שׁוֹשַׁנִּים וַחֲבַצָּלוֹת, אָז יִשְׁכַּח הַמִּסְכֵּן אֶת יְגוֹנוֹ וְרָוַח לוֹ.

וְצִפּוֹר־הַחוֹל זוּ אֵינֶנָּה בְּאֶרֶץ עֲרָב בִּלְבָד, כִּי עוֹבֶרֶת הִיא בְּכָל הָאָרֶץ מִקָּצֶה וְעַד קָצֶה, הִיא מִתְעוֹפֶפֶת וּמַשְׁמִיעָה אֶת מַשַּׁק כְּנָפֶיהָ עַל שְׂדוֹת הַקֶּרַח אֲשֶׁר בְּלַפְּלַנְדִּיָּה; הִיא מְנַתֶּרֶת בֵּין הַפְּרָחִים וְהַשּׁוֹשַׁנִּים, אֲשֶׁר יִפְרְחוּ בִּימֵי הַקַּיִץ הַקָּצָר בְּגְרֶנְלַנְדִּיָּה; הִיא מְעוֹפֶפֶת בֵּין מִכְרוֹת הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּקַלִּיפוֹרְנִיָּה; גַּם בְּמִכְרוֹת פַּחֲמֵי הָאֶבֶן אֲשֶׁר בְּבְרִיטַנְיָה תַּשְׁמַע הֶמְיַת כְּנָפֶיהָ הַנְּעִימָה. הִיא מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי סִדּוּר הַתְּפִלָּה שֶׁל הָאִישׁ הַשּׁוֹפֵךְ שִׂיחוֹ לִפְנֵי אֱלֹהָיו וּמְשַׂמַּחַת אֶת נַפְשׁוֹ וּמַשְׁכִּיחָה אוֹתוֹ אֶת כָּל עֲמָלוֹ.

הִיא תַּעֲלֶה אֶת מֵי הַנָּהָר הַקָּדוֹשׁ גּוֹזָן וְהִטִּיפָה מֵהֶם רְסִיסִים עַל עֲלֵי פֶּרַח הַלּוֹט, וְעֵינֵי בְּנוֹת הֹדּוּ תְּאַרְנָה בִּרְאוֹתָן אוֹתוֹ.

צִפּוֹר־הַחוֹל! הַאִם לֹא תֵדְעוּ אֶת צִפּוֹר הָעֵדֶן? הֲלֹא הִיא אֲשֶׁר קִנְּנָה בְּכִנּוֹר דָּוִד, נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, וַתָּנַע בִּכְנָפֶיהָ וַתַּרְעֵשׁ אֶת מֵיתָרָיו; הִיא יָשְׁבָה עַל כָּתֵף שְׁלֹמֹה הֶחָכָם וַתָּשַׁר בְּאָזְנָיו אֶת שִׁיר הַשִּׁירִים הַנִּפְלָא וְהַנִּשְׂגָּב; הִיא לְחֲשָׁה אֶת נְגִינוֹתֶיהָ גַּם בְּאָזְנֵי יְהוּדָה הַלֵּוִי.

צִפּוֹר הַחוֹל! בְּכָל דּוֹר וָדוֹר תִּוָּלְדִי בָּאֵשׁ וְתָמוּתִי בָּאֵשׁ; אֶת צַלְמֵךְ יִרְאוּ בְּכָל אוּלַמֵּי קְצִינֵי הָעָם וַעֲשִׁירָיו, וְאַתְּ בְּעַצְמֵךְ בְּהִתְעוֹפְפֵךְ בָּדָד, הִנֵּךְ — אַךְ אַגָּדָה: „צִפּוֹר הַחוֹל אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ עֲרָב".

כַּגַּן אֲשֶׁר בְּעֵדֶן, מִתַּחַת לְעַנְפֵי עֵץ הַחַיִּים, בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר נוֹלַדְתְּ בַּשּׁוֹשַׁנָּה הָרִאשׁוֹנָה נְשָׁקֵךְ יוֹצֵר הַכֹּל וַיִּקְרָאֵךְ בְּשֵׁם — הַשִּׁירָה.

תַּרְגּוּם יְהוּדָה גְּרָזוֹבְסְקִי.

³) הַחוֹל הוּא צִפּוֹר אַגָּדִית, בִּלְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים פֶּנִיקְס (אִיּוֹב כ"ט, י"ח).

ממראות ההרים. — תיר ההרים הידוע מרטין קונבי, אשר עלה כבר על ראשי ההרים היותר גבהים בכל חלקי התבל, מתאר את עליתו על ראשי ההרים הגבהים אשר באמיריקה הדרומית, וביחוד מראות הרי אקונבגואה וארץ האש. בין יתר הדברים המתארים את טבע הארץ שם, הוא מספר על דבר מחזה אחד אשר יקראו לו „עמודי שלג מתפללים": על ראש אחד ההרים נצבים שני עמודי שלג גבהים זה לעמת זה ומראיהם כמראה אנשים עטופי לבנים העומדים שקועים בתפלה.

הראש הגדול שבעולם. — איש אחד יש במדינת קולורדה אשר באמיריקה הצפונית, יגינגס שמו, והוא נושא מכתבים. ולאיש הזה ראש גדול מאד אשר לא נראה עוד כמהו על שכם בן אדם בכל הארצות. הקפה של הגלגלת הזאת היא שמנים ואחד סנטימטר. ואולם הראש הענק הזה איננו שיך עוד לבעליו, כי שאול הוא לו להשתמש בו רק עד זמן ידוע, כלומר עד יום מותו: כי זה האיש מכר את ראשו בחייו למחלקת הרפואה אשר באוניברסיטה של הממשלה במחיר שלשת אלפים דולר. (הדולר הוא כשני רבלים בכסף רוסיה). אלף דולר קבל זה כבר ושני אלפי הדולר הנותרים ינתנו לבניו אחרי מותו.

קוף נפלא. — בקיץ הזה הביא אמריקני אחד לעיר פלמוט אשר באנגליה קוף נפלא מאד ממשפחת השימפנזה. הקוף הזה הוא בעל כשרונות נפלאים מאד, הוא מנגן על הפסנתר, כותב במכונת הכתיבה ומבין לעשות עוד מלאכות רבות ושונות בשכל וטוב טעם. לבעל הקוף הזה חפצו לתת במחירו מאה וחמשים אלף פרנק, אך הוא ממאן למכרו ואומר להביא את הקוף לברלין לעשות לו שם נתוח בלשונו, אם יצליח הנתוח הזה, — מה שאפשר לקות —, אז ידבר הקוף כאחד האדם.

כח הנמלה. — סופר אנגלי אחד מספר, כי שקל במאזנים נמלה אחת ביחד עם פגר חסיל אחד אשר נשאה — ומצא, כי משקלו של פגר החסיל רב ששים פעמים ממשקל הנמלה שנשאה אותה. כחה של הנמלה אפשר אפוא לדמות לכחו של איש, לו יכל להרים משא של מאתים וחמשים פוד.

חכמת כלב. — בראשית הקיץ הזה קרה בצרפת מקרה מיחד במינו, שממנו אנו רואים כמה גדולה הבנתו של הכלב. שומר אכסניה אחת בעמק טורטורנה אשר בנליס, הלך עם שני כלבים על צלע ההר ופתאם נפלו עליו רגבי שלג רבים ויכסוהו כלו, אך ראשו נשקף עוד מעל השלג. בראשונה נסו שני הכלבים להוציא את אדוניהם מתחת השלג, אך בראותם כי עמלם לשוא, עמדו רגע כנועצים יחד מה לעשות; ופתאם החלו לרוץ מהר אל העמק. הדבר קרה בצהרים ובעבור שעה הגיעו אל הכפר שהיה רחוק ממקום האסון מהלך ארבע שעות. ושני הכלבים עמדו לפני בית אחי השומר והתהילו ליַלל. האכר נתן להם אכל, אך הם לא חפצו גם לנגע בו והוסיפו ליליל בלי הרף. אז עלה על לב האכר אולי קרה אסון את אחיו. וכרגע קרא לאנשים אחדים וילכו יחד אחרי הכלבים הרצים לפניהם. כבואם עד מקום האסון החלו הכלבים ללקק את פני אדונם, שהיה קפוא כלו כמת, אך האנשים הוציאוהו מהר מתחת השלג ויחממוהו וישיבו את רוחו אליו.

כמה מלים יש בלשון? — למנות מספר כל המלים השונות באיזה שפה שתהיה קשה מאד. ויש לשונות רבות שלא נסו גם למנות מספר מליהן. אולם באנגליה נסו זה כבר להביא במספר את המלים שמשתמשים בהם בדבור ובכתב. ויצא מספר המלים הרבה פחות ממה שרגילים לחשב. החוזה האנגלי הגדול שכספיר השתמש בכל חזיונותיו הרבים בששה עשר אלף מלים שונות. בחבורי המשורר האנגלי הגדול מילטון מצאו שנים עשר אלף מלים שונות. אבל המספרים האלה הם יוצאים מן הכלל, כי אנשים רגילים משתמשים במספר מלים הרבה יותר קטן. חשבו ומצאו, כי איש אנגלי משכיל: רופא, סופר בעתונים, פרקליט וכדומה, משתמש לא יותר מבשלשת אלפים מלים שונות; ולעמת זה בני ההמון הפשוט: אכרים, בעלי מלאכה וכדומה, משתמשים רק בשלש מאות מלים. המספרים האלה נכונים בודי גם בנוגע ליתר השפות של העמים המשכילים. ואולם ולשונות השבטים הפראים דלות מאד. הנה כי כן יש שבטי פראים באפריקה שמספר המלים בלשונם אינו מגיע גם למאה. ואולם את חסרון לשונם הם ממלאים בתנועות פניהם, ידיהם וכל אבריהם, לולא התנועות האלה לא היו יכולים הפראים להביע איש לרעהו את חפציהם. וכן הוא באמת, כי בחשכת הלילה אינם מבינים איש את רעהו.

מבול. — בשנה זו רבו הגשמים בהרבה מקומות בארפה ושטפו כפרים רבים. ביחוד גברו המים באמיריקה. במדינת סנטלואי נשטפו ערים רבות: ויניציה, מדיסין, מדיסין המערבית, ניופרט, ברוקלין, גרניט־סיטי כסו כלן במים ויושביהן הצילו את נפשם בסירות. שבע מאות איש ישבו כל הלילה על גגות בתיהם המלאים מים; מסלת הברזל נמחתה כלה ולא נשאר לה כל זכר. הנזק גדול מאד, עד כי אין יודע מספרו בדיוק, אך ידוע הוא כי הרבה יותר מסך 125,000,000 מרק.

העיר הפנר אשר במדינת אורינון חרבה כלה מזרם המים; וכנשמע, טבעו שם משלש עד חמש מאות נפש.

במרום שמים. — הנוסעים בכדור מעופף הברלינים ברסון וברזירינגוב התעופפו זה לא כבר בכדורים והתרוממו בגבה עשרת

אלפים ושלש מאות מטר. הם התרוממו לעוף ביום בהיר ושוקט. עד גבה של ששת אלפים מטר הרגישו עצמם בטוב. אך כאשר עלו מעלה התחילו להרגיש איזו חולשה ונטיה להתנמנם. אז שאפו מעט חמצן, והדבר הזה פעל עליהם לטוב וישובב את רוחם. כאשר עלו לגבה של 10,300 היו שניהם בלי כח ועוד מעט והתעלפו. אז אמץ ברסון את שארית כחותיו ויפתח את הברזות. המימן פרץ החוצה, והכדור החל לרדת מטה מטה. הקר היה שם גדול מאד עד ארבעים מעלות של צלזיוס. כעבר שלשה רבעי שעה נמצא הכדור המעופף בגבה של חמשת אלפים מטר. אז שב רוח הנוסעים אליהם ויוכלו לעצר במעוף הכדור לבל יפל ארצה במהירות גדולה יותר מדי. לסוף ירדו ארצה בשלום. בפעם ההיא התרוממו בגבה יותר גדול מאשר בכל הפעמים הקודמות.

המשכן בתערוכה.— בתערוכה הגדולה, שתהיה בשנה הבאה בסנטלואי אשר באמיריקה הצפונית, יציגו „מחנה ישראל במדבר". המשכן עם כל כליו ובהן ארון העדות יהיו דומים בכל הפרטים למשכן המתאר בתורה, והם עשוים כלם זהב, משי ואבנים טובות.

— איש אחד יציג בתערוכה את הבקבוק היותר ישן באמיריקה. לבקבוק הזה מלאו כבר מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים. על צדו האחד בולטים פני הנשיא הראשון ושינגטון אשר הוציא את אמיריקה לחפשי מתחת ממשלת אנגליה, ועל צדו השני נשר אמיריקה. הבקבוק הזה בא לבעליו בירושה מאבותיו.

ילד משחק במשחק השחמט.— בגליציה יש ילד בן חמש שנים בן הרוקח פלק, והוא משחק בשחמט בכשרון כאחד הגדולים. את הכשרון הזה ירש מאביו האוהב לשחק בשחמט. הילד אשר הביט תמיד אל המשחק הזה למד לא רק את כללי המשחק, כי אם גם את החכמה הצפונה בו, והוא משחק בכשרון והבנה רבה כאחד הגדולים ולעתים קרובות הוא מנצח את הגדולים.—

לבית מערכת ה„עולם קטן".

קראתי ב„עולם קטן" גליון מא־טב את המכתב מהציונים הקטנים מעיר „סטולבצי", כי הציגו את המחזה „יהודה וויליק אשר נדפס ב„עולם קטן" חוברת י"ד ואספו שבעה רו"כ, ועתה הם שואלים עצה אם לנדב את הכסף לקרן הקימת הלאומית, או לאומללי קישינוב,— אני מיעץ להם כי לפי דעתי יותר טוב לנדב את הכסף לטובת אומללי קישינוב כי להם נחוצה עתה העזרה.

ברנשי כבוד

ורשה, מיכאל וישנק.

לחברינו קוראי ה„עולם קטן".

זה כשנה תמימה אשר נוסדה פה בעיר סטרבין אגודת נערים בשם „פרחי־ציון" אשר חבריה הם בני עשר־חמש עשרה שנה, ומטרתה להפיץ את הרעיון הציוני, ולכן מדברים חבריה רק עברית בין בעת האספה ובין בהפגשם ברחוב, ולמען חזוק האגודה עשינו תקנה כי כל נער ונער הכתוב בהאגודה יתן בכל שבוע ושבוע קפיקה אחת, וכבר אספנו שנים עשר רובלים; תשעה רובלים שלחנו ע"י „תושיה" לקרן הקימת הלאמית, ובעד שני רובלים חתמנו על ה„עולם קטן" לחצי שנה, ובעד הרובל הנותר קנינו חותם לאגודתנו. אך למה נכחד כי בראשונה היה קשה עלינו הדבר, אולם עתה השפה הזאת כשפה חיה תחשב לנו וכמעט שנקל לנו לדבר בשפת עבר מבז'רגון. האח! מה טוב לדבר בשפה הזאת שבה דברו גם נביאינו ומלכינו!

בשם כל חברי אגודתנו

הגזבר: יוסף מישלוב

המזכיר: יצחק נחום דומניק.

לאחי הקטנים ולאחיותי הנחמדות שלום!

ביום מלאת לי שש שנים חגגו הורי את חג הולדתי ברודה־נוווסקה אשר אצל ורשה במעון הקיץ שלנו ויקראו לחג הזה גם את היתומים והיתומות חניכי חברת „עזרת יתומים", הנמצאים גם כן ברודה ויחדיו שרנו שירי ציון, רקדנו ושמחנו את נפשותינו. ויהי באשר חפצו הגדולים לתת לי מתנות ביום שמחתי, בקשתי לבל יתנו לי מתנות כי אם יתנו את הכסף לטובת חברת „עזרת יתומים" אשר בורשה, הדבר מצא חן בעיני הנאספים וינדבו סך חמשה רו"כ אשר אני מסרתי לקופת עזרת יתומים בורשה עפ"י שובר 6933 נו'. אז רשמו הורי גם כן את שמי ושם אחי הקטן עמנואל בין חברי עזרת יתומים. —

הנני כותב לכם את הדברים האלה, יען כי חפץ אנכי כי גם אתם, אחי ואחיותי, תזכרו תמיד לטוב את מוסדות עמנו.

אחיכם העברי הקטן אלכסנדר פריד.

לקוראי ה„עולם קטן”!

בשבת שובה בערב היו בביתנו שלשה מורים מארץ ישראל, שנים מהם מר „בלקינד” ומר „גרזובסקי” שהורו שנים רבות בבתי ספר שונים בארץ ישראל ומר „זוטא” הנוסע עתה להיות מורה בבית הספר לנערות שביפו, וכולם דברו עברית בהברה ספרדית ואני לא הבנתי היטב את דבריהם. ועתה מי מכם חברי הקוראים, מבין את ההברה הספרדית? ומי מכם יודע לדבר בההברה ספרדית? חפץ אני לדעת אם יש נערים ונערות כאלה גם פה בארצנו. אמרו לי כי בארץ ישראל מדברים כל הילדים בהברה ספרדית.

אדסה ז' תשרי תרס"ר. צבי בן א"ל לווינסקי.

לחברינו קוראי „עולם קטן”.

זה כשנה נוסדה בעירנו אגודה בשם „צעירי ציון” אשר חבריה על פי רוב הם תלמידי בית ספר העירוני. ומטרת אגודתנו היא ללמוד תורת הציונית וגם את שפתנו הקדושה. בכל שבת ושבת מתאספים אנחנו לבית אחד מחברינו וקוראים ספרים ע"ד הציונית וגם ספורים מ„עולם קטן”. גם מוכרים אנחנו תוי הקפה הלאומית. כל אחד מחברינו נותן עשר קאפ. חדש בחדש, ובהכסף הזה אנחנו חותמים על העתון „עולם קטן” וגם קונים ספרים ע"ד הציונית בשפת עבר, שוארגאן ורוסית.

מקוים אנחנו כי בכל עיר ועיר יסדו אגודות כאלה.

ברגשי כבוד ובברכת ציון

אברהם באבין שלמה נאָלדין

יעקב ברוסקין אברהם פיינלסון.

פאָלאָצק, פלך וויטעבסק.

לאחי ולאחיותי קוראי ה„עולם קטן”!

אני נער בן שתים עשרה לומד בחדר מתוקן אשר נתיסד בעירנו זה לא כבר. אנחנו מדברים רק עברית. אך יש בינינו תלמידים אחדים השוכחים לפעמים לדבר עברית ומדברים בשפות אחרות. על כן הציע לפנינו מורנו היקר, כי נוסד לנו אגודה בשם „דוברי עברית”. מטרת האגודה הוא לדבר בבית־ספרנו או בחוץ רק עברית, וכל נער מחברינו אשר ידבר אלינו בשפה אחרת ישלם בעד כל מלה אגורה אחת קנס לקפה הלאמית. כלנו הסכמנו לדבר הזה ושמחנו מאד, כי גם אנחנו נאסף כסף לקפה הלאומית ויהיה לנו חלק ונחלה בארצנו הקדושה והחביבה. ועשינו קפסה אשר בה נאסף את הכסף למטרתו. ועל הנני מבקש בשם כל חברי את תלמידי החדרים המתוקנים אשר בכל הערים הגדולות והקטנות כי יעשו גם כן ביניהם כמינו ובזה נחיה את שפתנו היפה בפינו.

ברגשי אהבה ובברכת ציון

זירַרדוב (פלך ורשה) אַבְרָהָם לֶוִיטַס.

לאחי ולאחיותי היקרים הקוראים את ה„עולם קטן” שלום!

אני הייתי בקוקז הרחוק, בעיר טפליס. שם יש יהודים מעט. ואין אנשים היודעים טוב שפת עבר. אני ידעתי, אך מעט את שפת עמנו, כי לא למדתי אותה שבאך בבואי אל דווינסק, עיר מולדתי חפצתי מאז לדעת את השפה אשר דברו בה אבותינו לפנים כאשר ישבו בארץ ישראל ובירושלים ולדעת גם את דברי בני עמנו ובאהבה גדולה החלותי ללמוד אותה זה החדש השני. ועתה אני יודע אותה מעט, אך אני מקוה כי אדע יותר טוב. בעת השעורים אני מדבר רק עברית. אני כליתי את הספר ראשית למודי „שפת עבר” לנירזובסקי וגם את הספר „המכין”.

ברגשי כבוד תלמיד הגמנזיה מהמחלקה השלשית

דווינסק תרס"ג חדש אלול יום ג', אריה שוריק.

המו"ל: הוצאת „תושיה” בורשה.
העורכים: א. ל. בן־אביגדור וש. ל. גרדון.
כתבת ה„עולם הקטן”:
КНИГОИЗДАТЕЛЬСТВО „ТУШІЯ“, ВАРШАВА.
Verlag „TUSCHIJAH“, Warschau.

Herausgeber u. Eigenthümer: Verlag „Tuschijah“. Verantwortlicher Redacteur S. M. Laser. Druck von Josef Fischer in Krakau.